

Konstitucinis teismas tirs vyriausybės programos teisėtumą

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė kreipėsi į Konstitucinį teismą, prašydama iširti, ar teisėtai patvirtinta jos programa ketveriems metams. Trečiadienį išplatintame vyriausybės pranešime spaudai teigiama, kad vis dar neišku, ar grąžinti įgaliojimus vyriausybė turi atsistatydinti tik po Seimo rinkimų, ar ir po prezidento rinkimų turi būti sudaroma kita vyriausybė, ir ar vyriausybė toliau turi vykdyti Seimo patvirtintą programą, ar teikiama nauja prezidento patvirtinta programa. Pagal Konstituciją, po prezidento rinkimų vyriausybė turi

grąžinti savo įgaliojimus naujam valstybės vadovui. Vyriausybė savo kreipimąsi į Konstitucinį teismą aiškina siekiu išvengti galimų politinių ginčų ar valdžios konfliktų po prezidento rinkimų ir užtikrinti valstybės politinį pastovumą, griežtai laikantis įstatymų. Praėjusios savaitės pabaigoje premjeras G. Vagnorius ir kiti konservatorių partijos nariai susilaukė opozicijos ir kandidato į prezidentus Artūro Paulausko rinkimų štabo kritikos dėl savo pareiškimų, kad naująją vyriausybę po prezidento rinkimų faktiškai formuos Seimas.

Žydų bendruomenė nepatenkinta nepagrįstais kaltinimais

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Lietuvos žydų bendruomenė apkaltino generalinį prokurorą Kazį Pėdnyčią „dvigubo genocido“ teorijos propagavimu. Bendruomenės tarybos posėdyje patvirtintame laiške prokurorui džiaugiamasi, kad visas II pasaulinio karo genocido Lietuvoje bylas nuspręsta sujungti į vieną, bet stebimasi, kodėl K. Pėdnyčia „pastatė dvigubo genocido“ teorijos propagavimą. Bendruomenės tarybos posėdyje patvirtintame laiške prokurorui džiaugiamasi, kad visas II pasaulinio karo genocido Lietuvoje bylas nuspręsta sujungti į vieną, bet stebimasi, kodėl K. Pėdnyčia „pastatė dvigubo genocido“ teorijos propagavimą.

žydų tautos žudymo, neišskiriant vaikų, senelių, moterų, su keliolikos žydų veikla sovietiniuose, organuose, represavusiuose ne tik lietuvius, bet ir rusus, lenkus, vokiečius ir žydus“, teigiama pareiškime. Kitame bendruomenės pareiškime Lietuvos ministrui pirmininkui Gediminui Vagnoriui atkreipiamas dėmesys į „sostinės centre, nuolat būdinių policijos patrulių akiavaizdoje, stendą šalia buvusių KGB rūmų, paverstą saviveikliniu antisemitizmo propagandos židiniu“.

Žydų bendruomenė „kategoriskai atmeta K. Pėdnyčios formulotę, kad „buvo žydų, kurie nukentėjo nuo lietuvių, bet buvo ir atvirkščiai“. Tokią formulotę žydų bendruomenė išgirdo K. Pėdnyčios spaudos konferencijoje lapkričio 27 dieną. Toje spaudos konferencijoje generalinis prokuroras pareiškė pasiryžimą suaktyvinti genocido bylų tyrimą. „Neleistina lyginti visos

Pasak pareiškėjų, „kažkokie veikėjai sistemingai renka Lietuvos periodikoje pasirodžiusius antisemitinio pobūdžio straipsnius, demonstruodami juos visuomenei“. Pasak žydų bendruomenės, „nors kai kurie laikraščiai yra nedidelio tiražo, tačiau išskalbinti viešojoje prestižinėje vietoje jie ilginiui atkreipia tūkstančių praėjų, tarp jų ir užsieniečių, dėmesį“.

Saugumas krata gali atlikti bet kurio metu ir neteisėtai

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Siekdamas išvengti tolesnio žmogaus teisių pažeidimo, Seimo Nacionalinio saugumo komitetas siūlo keisti pasirodymo kratomis tvarką. „Pagaliau reikia atsisakyti ydingos praktikos masinių kratų atlikimui“, teigė komiteto pirmininkas Algirdas Katkus spaudos konferencijoje trečiadienį. Tiriant Kauno miesto Dainavos policijos komisariato lapkričio 14 d. įvykdytą sprogdinimą, buvo leista surengti 51 kratą. Iš 39 padarytų kratų net 17 buvo atlikti neteisėtai, neribant įstatymu numatytą

duomenų. Jų metu nerasta konkrečių įkalčių ir daiktinių įrodymų, svarbių baudžiamosios bylos tyrimui. Tiriant šį sprogdinimą, remiantis vien tik anoniminių skambučiu, krata buvo atlikta ir Seimo nario Algirdo Petruševičiaus bute. „Ar gali saugiai jaustis žmogus namuose, jei krata daroma nesurinkus duomenų? Kokiu būdu gali būti atstatyta moralinė žala?“, klausė A. Katkus. Jo manymu, Kauno miesto vyriausiasis policijos komisariatas leido atlikti daug kratų tik siekdamas sudaryti spartaus tyrimo įvaizdį. Pasak A. Katkaus, dauguma kratų buvo atlikti skubotai, neįvertinus ir neišanalizavus turėtos informacijos. „Toku būdu supriešinami žmonės ir griauamas pasitikėjimas teisės saugos sistema“, pažymėjo jis. Kartu A. Katkus suabejojo, ar operatyvinės tarnybos yra pakankamai pasiruošusios atlikti masines kratas. Trečiadienį Seimo Nacionalinio saugumo komiteto posėdyje išanalizavus pranešimus dėl teisės saugos institucijų

Vilniaus centre pašto balsuoja Lietuvos piliečiai, kurie netures galimybės gruodžio 21 d. balsuoti Lietuvos prezidento rinkimuose. (Eita)

Lietuvos piliečiai aktyviai balsuoja paštu

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Per pirmąjį Lietuvos prezidento rinkimų balsavimo paštų dieną savo valią pareiškė 12,536 Lietuvos piliečiai. Per praėjusio Seimo rinkimų pirmąjį balsavimo paštų dieną balsavo tik 118 rinkėjų. Daugiausia balsavusiųjų paštų užregistruota Vilniaus mieste — iki antradienio vakaro sostinėje balsavo 1,584 rinkėjai. Kol kas mažiausias aktyvumas Neringos mieste — paštų ten balsavo tik 11 rinkėjų.

Pagal prezidento rinkimų įstatymą, paštų gali balsuoti tie rinkėjai, kurie dėl ligos ar kitų priežasčių — guli ligoninėje, atlieka bausmę įkalinėje, ar yra kitais būdais apriboti. Paprastai tokiu būdu balsuoja nuo 4 iki 7 proc. bendrųjų rinkimų dieną balsavusiųjų rinkėjų skaičiaus.

Pirmąją dieną balsavusiųjų paštų skaičius sudaro 0.49 proc. visų Lietuvos rinkėjų. Balsavimas paštų truks iki penktadienio. Savo valią prezidento rinkimuose turi teisę pareikšti daugiau kaip 2.5 mln. žmonių.

ES valstybių diplomatai į Lietuvą vyks be vizų

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Lietuva vienašališkai panaikino vizų režimą Europos Sąjungos valstybių piliečiams, turintiems diplomatinį pasus. Tokį nutarimą trečiadienį priėmė Lietuvos vyriausybė Užsienio reikalų ministerijos siūlymu. URM nuomone, be šio sprendimo tikimybė turėti bevizį režimą su visomis ES valstybėmis artimiausiu metu sumažėtų. URM pažymi, kad toks Lietuvos žingsnis padės formuoti

teigiama Lietuvos įvaizdį ir duos impulsą ES valstybių vizų politiką formuojančioms institucijoms priimti panašius sprendimus Lietuvos atžvilgiu. Be to, tai nesumažins įplaukų į valstybės biudžetą, nes Lietuvos diplomatinės vizos išduodamos nemokamai. Ministerija taip pat atkreipė dėmesį, kad nei Latvija, nei Estija kol kas nesirengia vienašališkai panaikinti vizų ES valstybių diplomatomis, todėl tai padariusi Lietuva išlaikytų Baltijos valstybių pirmąją vaidmenį vizų politikoje. Vizų režimas ES valstybių piliečiams su diplomatiniais pasais, būnantiems Lietuvoje ne ilgiau kaip 90 dienų ir vykstantiems per ją tranzitu, panaikintas nuo gruodžio 15 dienos.

Profesijos nori dalyvauti privatizavime

Vilnius, gruodžio 17 d. (BNS) — Didžiųjų numatomų privatizuoti įmonių profesijos Seimo ir vyriausybės reikalauja, kad jų atstovai būtų įtraukti į privatizavimo darbą. Siekiama, kad privatizuojamų įmonių profesijų atstovai su balso teise būtų įtraukti į įmonių privatizacijos projektų svarstymą ir tvirtinimą, taip pat, kad ne mažiau kaip 5 proc. gautų iš privatizavimo lėšų būtų skirta tos įmonės socialinėms reikmėms. Profesijos taip pat reikalauja, kad įmonių pertvarkymas būtų vykdomas tik po privatizacijos ir kartu su profesijomis ruošiant pertvarkos projektą. Į privatizavimo programą reikalaujama įtraukti nuostata, kad naujas įmonės savininkas išpareigotų 3 metus neatleisti iš darbo esamų darbuotojų. Spaudos konferencijoje trečiadienį akcinės bendrovės „Lietuvos radijo ir televizijos centras“ Kauno filialo profesijos pirmininkas Remigijus Kutkevičius sakė, kad toks kreipimasis į Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį ir premjerą Gediminą Vagnorių buvo priimtas praėjusią savaitę Klaipėdoje vykusiame profesijų vadovų susitikime. Pasak R. Kutkevičiaus, Lietuvos privatizacijos įstatymai nėra tinkami, nes nenumatyta pastovus privatizuotos įmonės darbas bei socialinės garantijos dirbantiesiems. Jis mano, kad profesijų dalyvavimą ir gauti visa informacija apie jos eigą, o įmonės darbuotojų pagėdavimai turėtų būti perduoti privatizavimo komisijoms.

* Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Mečys Laurinkus mano, kad jei prezidento netaps Vytautas Landsbergis, pablogės prezidentūros santykiai su kitomis valdymo institucijomis, ir tai padarys neigiamą įtaką reformų eigai. Jis teigė nesuprantąs, kodėl opozicija kuria „keistą modelį“, neva prezidentas turėtų tapti atsvara valdancijai koalicijai. Pasak jo, tai sulėtintų vykdomų reformų eigą ir atitolintų Lietuvą nuo narystės Europos Sąjungoje bei NATO.

* 58 nelegalūs migrantai gruodžio 11 d. rytą iš Vilniaus išskrido į Pakistaną. Tai viena grupė iš kelių šimtų nelegalių, savanoriškai panorėjusių grįžti į savo kilmės valstybę. Gruodžio mėnesį iš viso numatyta išsiųsti daugiau kaip 450 nelegalių migrantų. Anot VRM pranešimo, savanoriškai grįžti į gimtinę nori vis daugiau migrantų, nes mažėja galimybių, kontrabandininkams padedant, patekti į Vakarų Europą. Savanoriškai grįžimą finansuoja Tarptautinė migracijos organizacija Helsinkyje. Tačiau per pastaruosius pusę metų 337 nelegaliai grįžo į savo kilmės šalį, kelionės iš

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BetaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)
Bruselis. Čekija, Lenkija ir Vengrija antradienį pasirašė NATO narystės protokolus, kuriuos atveriamas kelias šių valstybių prisijungimui prie sąjungos 1999 metams. Kai protokolus patvirtins kandidatai ir dabartinių 16 sąjungos narių parlamentai, buvusios Varšuvos sutarties valstybės tikrosiomis NATO narems bus pripažintos 1999 metais, kai Vašingtone balandžio mėnesį bus švenčiamas 50-osioms NATO įkurimo metinėms.

Bagdadas. Irako pareigūnas pasmerkę JAV prezidentą Bill Clinton, pareiškė, jog būtina imtis daugiau veiksmų, norint priversti, kad Bagdadas ginklų inspektoriams leistų tikrinti visus karinius objektus, trečiadienį pranešė Irako laikraščiai. „Trys nuolatinės Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos narės, beveik visos Europos valstybės, išskyrus JAV sąjungininkę Didžiąją Britaniją, ir visos arabų valstybės nepritare agresijos logikai bei amerikiečių administracijos norui pademonstruoti savo kareivius ir fregatas“, sakoma Informacijos ir kultūros ministerijos atstovo pareiškime, kurį spausdina laikraščiai. Spaudos konferencijoje B. Clinton sakė, kad Irako prezidentas Saddam Hussein nieko nelaimėjo savo ultimatumais JT tikrintojams ir reikalavimais išvėyti JT ginklų komisijoje dirbančius amerikiečius.

Strasbūras. Europos Sąjungos trečiadienį bandė raminti Turkiją, kad Europoje jai yra vietos, tačiau pareiškė nesiruošianti keisti ES vadovų nustatytą sąlygų siekiant tikrosios narystės bloke. „Mes nenorime Turkijai pasakyti 'ne', Europos parlamentui sakei Luxemburgo ministras pirmininkas Jean-Claude Juncker, skaitydamas pranešimą apie viršūnių pasitarimą, kuriame buvo nuspręsta neįtraukti Turkijos į sąrašą valstybių, kviečiamų pradėti derybas dėl narystės ES. „Mes laikome Turkiją didele Europos valstybe, kurios vieta yra Europos šeimoje. Tačiau norėčiau, kad mūsų draugai Turkijoje suprastų, kad mes nesame krikščioniškas klubas ir laikomės kažkokių taisyklių. Kad Turkija taptų šio klubo nare, ji turi laikytis tam tikrų taisyklių“, sako jis.

Ryga. Latvija yra neturtingiausia iš 15-os narystės Europos Sąjungoje siekiančių valstybių, rašoma viename didžiausių Danijos dienraščių „Politiken“. Pasiekti ES vidutinio gyvenimo lygį Latvijai prireiks 71 metų, tuo tarpu, kai labiausiai klestinti kandidatė Slovėnija tam turi 22 metus. Net ir didžiausiu pajėgumu ekonomiškai besivystančia Lenkija ES lygį pasieks po 49, o Estija — po 62 metų. Dienraštyje cituojami Jungtinių Tautų, Europos Parlamento ir Lenkijos universiteto pranešimai, kuriuose teigiama, kad perėjimas prie laisvos rinkos ekonomikos nuskurdino Rytų Europos valstybes. JT Vystymosi programos (UNDP) paskelbta pareiškime sakoma, kad 68 proc. Latvijos gyventojų yra už skurdo ribos.

Beijing. Cheminio ginklo platinimu kaltinama Kinija, trečiadienį pareiškė, kad priimtas naujas įstatymas, kuris sustiprins cheminio ginklo gamybai naudojamų medžiagų importo ir eksporto kontrolę. Chemijos pramonės, užsienio reikalų bei užsienio prekybos ministerijos ir Generalinė muitinių valdyba išleido įstatą, kuriuo sugriežtinama medžiagų, naudojamų cheminio ginklo gamybai, prekybos kontrolė, pranešė Kinijos dienraštis. Pagal įstatą, prekiauti cheminio ginklo gamybai naudojamomis medžiagomis gali tik Chemijos pramonės ministerijos ir Prekybos su užsienio ministerijos įgaliotos firmos.

Minsk. Rusijos prezidentas Boris Jelcin pakvietė Baltarusijos vadovą Aleksandrą Lukašenką apsilankyti Jaroslavo srityje bet kurio jam patogiu laiku. Baltarusijos prezidento kelionė buvo planuota dar spalio 2-3 d. Tačiau tuomet A. Lukašenko lėktuvas neišskrido į Jaroslavį, nes Rusija atsisakė suteikti „oro koridorius“. Tuomet Rusijos vadovo sprendime buvo nurodyta, kad pirmiausia iš Gardino tardymo izoliatoriaus turi būti paleistas Rusijos visuomeninės televizijos ORT biuro Baltarusijoje vadovas Pavel Šremet.

Bukareštas. Nuo speigų ir vejo Bukarešte žuvo 7 žmonės. Del oro sąlygų sutriko automobilis ir geležinkelio transportas, uždaryti visi Juodosios jūros postai, pirmadienį pranešė pareigūnai. Temperatura Moldovos šiaurėje nukrito iki 20 C (-4 F) laipsnių šaltio, o meteorologų prognozės artimiausiomis dienomis atšilimo nežada. Didelėje Rumunijos dalyje numatoma 14 C (6 F) laipsnių šaltio. Energetikos ministerijos pranešimu, pietuose daugiau nei 250 kilometrų liko be elektros energijos.

Koroliov, Rusija. Kosminės stoties „Mir“ igula trečiadienį paleido vokiečių gamybos palydovą su įmontuota kamera, kuri leis „iš lauko“ tikrinti kito amžiaus pradžioje planuojamas pastatyti tarptautines kosmosines stoties korpusą. Kosminės stoties „Mir“ igula, kurią sudaro du rusų kosmonautai ir JAV astronautas, trečiadienį nuo stoties atjungė krovininį laivą „Progress M-36“, kuriame nutolus nuo kosmosinės stoties maždaug 500 metrų, kosmonautai distanciniu valdymu iš krovinio laivo paleido palydovą „Inspektor“.

Kanbera. Australijos aborigenų vadovai aktyviai kritikavo premjerą John Howard, kad šis oficialiai neatsiprašo už ankstesnį valdžios elgesį su jų tauta, ir pareiškė, esant reikaliui, vėsią protesto kampaniją net ir 100 metų. Gegužės mėnesį J. Howard vyriausybei buvo pateiktas svarbus pranešimas apie aborigenų „pavogtąją kartą“, kai dabuvieji vaikai buvo prievarta atimami iš tėvų ir auginti baltųjų visuomenėje.

KALENDORIUS

laidas apsimokėję patys. Pabrėžė užsieniečių registravimo centre dabar dar yra beveik 800 nelegalių. Prieš pradėdami aktyvų jų deportavimą, nelegalių buvo beveik 1,000. (BNS)

Gruodžio 18 d.: Gracijonas, Girdvilas, Eivida, Visbutas.
Gruodžio 19 d.: Rufas, Urbanas, Rymantė, Darius.

LIETUVIŲ TELKINIAI

PUTNAM, CT

MAŽVYDO IR JO „KATEKIZMO“ MINĖJIMAS

Prieš 450 metų išleista lietuviškoji knyga „Katekizmas“, paruošta Martyno Mažvydo, evangeliko kunigo, išleista Karaliaučiuje, minima Lietuvoje ir visuose pasaulio kraštuose gyvenančių lietuvių, ypač jų telkiniuose. Knygų mylėtojai visame pasaulyje, ypač šiaurinių Europos dalyje, prisideda prie to minėjimo. „Katekizmas“ įvedė lietuvių kalbą į pasaulinę literatūrą, o lietuviams yra buvęs ypatingas istorinis įvykis.

Katekizmo ir jo autoriaus Mažvydo minėjimas įvykdytas ir Putname, Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno patalpose, š.m. lapkričio 18 d. vakare. Minėjimą pradėjo „Alkos“ direktorius dr. Juozas Kriaučiūnas, pristatydami minėjimo pranešėjus: Vilniaus universiteto profesorius dr. Domą Kauną ir Lietuvos nacionalinės „Mažvydo“ bibliotekos, Vilniuje, Lituanistinio skyriaus vadovę Silviją Velavicienę, bei pabrėždamas minėjimo reikšmę lietuviams. Minėjimą susirinko beveik visi pajėgus Putname ir apylinkėje gyvenantieji lietuviai.

Dr. Kaunas suglaustai pateikė žinių apie Mažvydą ir jo gyvenimą laiką. Prūsijos hercogas Albrechtas, tapęs liuteronu, panaikino Kryžiuočių ordino vienuolyną Prūsijoje ir vienuolius sekularizavo, juos pavertė civiliais liuteronais. Reformaciją Prūsijoje, o ir gretimose Lietuvoje, skleist, tuo pačiu ir hercogo viešpatavimą stiprinti, reikėjo reformatų kunigų. Tuo laiku Prūsijoje vokiečiai buvo ponai, o prūsai jų tarnai, net vergai, ir jų tikėjimu, ypač švietimu, niekas nesirūpino. Hercogas Karaliaučiuje įsteigė mokyklą, greitai tapusia universitetu, kuriame buvo ruošiami liuteronai kunigai. Mažvydas, kilęs iš Lietuvos, baigęs universitete mokslą, buvo paskirtas Ragainės klebonu, nes tame krašte daugumą gyventojų sudarė prūsai ar lietuviai.

1547 m. Mažvydas Karaliaučiuje išleido, hercogo finansavimu, savo paruoštą „Katekizmą“ lietuvių kalba. Tai ne tik religinė knygelė, bet ir mokyti rašto pradžiamokslis. Išleistas „Katekizmas“ buvo naudingas, bet jo reikšmė ir svarba literatūroje palaipsniui didėjo, dėl senosios lietuvių kalbos. Mažvydo „Katekizmas“ įvedė lietuvių kalbą į vokiečių ir pasaulinę literatūrą. Verta mums didžiuotis Mažvydu ir jo „Katekizmu“.

Velavicienė gerai paruoštas standžiais plakatais parodė ir išsamiai papasakojo apie Mažvydo „Katekizmą“. Knygos tik vienas egzempliorius turimas „Mažvydo“ bibliotekoje, Vil-

niuje, ir tas gautas, berods, iš Ukrainos. Knyga yra neįkainojamos vertės turtas.

Mažvydo minėjimo proga Lietuvos mokslo ir kultūros žmonės norėjo pastatyti, valdžios remiami, Mažvydui paminklą Ragainėje, bet rusiškoji Karaliaučiaus (Kaliningrado) valdžia neleido, tvirtindama, kad tai Rusijos žemė ir Mažvydas niekuo Rusijai nenusipelnęs.

Pranešimus ir parodą baigus, vyko diskusijos ir atsakymai į klausimus, kai kas plačiau paaiškinta. Putnamiečiai didžiuojasi, kad čia surengtas toks reikšmingas minėjimas.

NAUDOJAMI „ALKOS“ RINKINIAI

Mažvydo ir jo „Katekizmo“ minėjimas Putname įgalino Vilniaus universiteto prof. dr. Domą Kauną ir Mažvydo bibliotekos, Vilniuje, Lituanistinio skyriaus vadovę Silviją Velavicienę, apgyvendintus seselių vienuolyno svečių kambariuose, 4 dienas darbuotis „Alkoje“ — Amerikos Lietuvių kultūros archyve. Iš „Alkos“ knygų ir knygelių perleikau dr. Kaunas pasirinko knygų, jo dėstomam universitete kursui reikalingų, o Velavicienė — Mažvydo bibliotekoje neturimų spausdinių. Kai kurių „Alkoje“ pertekliaus neturimų, padarytos kopijos. Daug tik rinkiui išsivežė, o trys dėžės teks išsiųsti. Nors „Alka“ su Mažvydo biblioteka Vilniuje jau seniai mainosi spauda, bet dabartinis vilnietis buvimas „Alkoje“ mainymasi padidins.

„Alka“ parodyta ir lapkričio 21 d. kelioms valandoms Putname sustojusiai Dainorai Pociūtei-Abukevičienei, DLK Vytauto universiteto Kaune, profesorei. Ji gėrėjosi „Alkos“ tvarkymu.

Lapkričio 25 d. „Alką“ lankė Dalia Kuodytė, atvežta Lietuvių Tautos fondo garbės pirm. Juozo Giedraitio. Ji yra Lietuvos genocido ir rezistencijos studijų centro direktorė, Amerikoje susipažįsta su holokausto muziejais, stengiasi parodyti žydams jų neteisingsus ir perdtus lietuvių tautos kaltinimus žydų persekiojimu ir žudymu. „Alkoje“ ji ir Giedraitis rado dr. Domo Jasaicio archyvuose apie žydų nusikaltimus lietuviams ir žydus gelbėjusius lietuvius. Tą dokumentaciją R. Razgaitienė įteiks JAV OSI (Office of Special Investigation) žydų kaltinimams atremti. Gal tai kiek padės.

Be ką tik minėtų asmenų „Alkos“ rinkiniais dažnai naudojasi lietuviai studentai JAV universitetuose, mokslo žmonės JAV ir iš Lietuvos.

PAVYKĖS BALFO VAJUS

Š.m. lapkričio mėn. Putname pravestas vėjus BALFO

Prof. dr. Domas Kaunas ir Mažvydo bibliotekos lituanistinio skyriaus vedėja Silvija Velavicienė su Detroito „Žiburio“ mokyklos mokiniais. Iš kairės — mokyklos mokytojos Vida ir Viktė. Nuotr. A. Rugieniaus

darbams remti (pravedėjas dr. Juozas Kriaučiūnas), buvo sėkmingas. Nedideliame lietuvių telkiniuje 21 aukotojas sudėjo 607 dolerius, kurie jau pasiūti BALFO centrui Čikagoje. Ačiū aukojusiems.

Juozas Kriaučiūnas

EAST ST. LOUIS, IL

LIETUVIŠKOJE VEIKLOJE NEPAVARGSTAME

Įaugę į lietuvišką veiklą, neapleidžia jos net vyresnio amžiaus sulaukę. Įpratimas, pareigos jausmas, meilė ir prisirišimas prie tautos ir tautiečių reikalų, ar visi tie motyvai skatina šių darbuotojų veiklą — ne tiek svarbu. Svarbiausia, kad nepavargstama, su dideliu noru trūsiamas Bendruomenės ir vietinės lietuvių parapijos darbo baruose.

Viena tokių entuziasčių yra Marija Vaitkienė. Ji niekuomet nepraleidžia progos sukviesti parapijiečius kavutei ar didesnei puotai, prisiimdama stambiausius rūpesčius, atsakomybę ir neretai dalį išlaidų.

Antroji, beveik prieš penkiasdešimt metų pradėjusi šeiminkink darbų parapijoje ir Bendruomenėje, yra Elena Stancienė; be jos patirties ir patarimų neapsiejo nė vienas renginys, nė vieni pietūs.

Aišku, kad jų vienu būtu paruošta atlikti didelių darbų. Čia joms noriai ir kruopščiai padeda Vitalija Kemežienė, Virginija Grybinienė, Marytė Grigoravičienė, Helen Levinskio. Salės papuošimo, „Jaimės šulinio“ ir kitus panašius darbus gusiai atlieka Marytė Krisčiūnienė, Albina Gavelienė, Jadvyga Maijerienė ir Waltraut Navickienė.

Ilgus metus Bendruomenės rengiamiems minėjimams programą paruošdavo ir su savo mokinėmis šokdavo Irenos Gintautienės klasikinio baleto studija. Irena programoms pateikdavo lietuviškus tautinius šokius, na, ir klasikinio baleto dalykus, atliekamus amerikiečių šokėjų.

Be jau sumintųjų metų tekmėje buvo ir daugiau nuosirdžių darbuotojų. Vieni jų išvyko iš šios apylinkės kitur, kiti išėjo „namolei“. Visi savo darbu išlaikė mūsų parapiją ir Bendruomenę gyva ir judria.

Įvertindama šių nepailstančių žmonių pastangas LB apylinkės valdyba pakvietė juos atsidėkoti pietums restorane. Ši kartą joms nereikėjo nei virti, nei salių puošti. Ramiai pasikalbėdami praleidome kartu kelias, labai malonas valandas.

Prabėgus porai savaitių, Marija Vaitkienė ir vėl ėmėsi iniciatyvos ruošti visiems parapijiečiams ir jų draugams kalėdinius pietus, jau tradicija tapusius. Kelintą kartą tokių pietų tikslu tapo rūpestis Lietuvos našlaičių globa. Pietūs sutraukė gausų būrį žmonių ir davė gražų pelną. 400 dol. buvo pasiūta našlaičių globos komitetui.

Ir vėl nuosirdžiausiai darbuosi jau minėtos moterys, Marijos vadovaujamos. Kalėdų šventėms besiantiant ir vėl gavome kvietimus iš gausiai lankomų viešųjų įstaigų lietuviškai papuošti eglutės. Collinsville bibliotekoje eglutę puošia visada lietuviškiems darbams pasiūčiusi Meta Kikutienė, talkinama Virginijos ir Zigmo Grybinų. Meta ir Kristupas Kikučiai yra labai jautrūs lietuviškiems darbams ir labai ekumeniškai nusiteikę.

Garsiosios Arkos į Vakarus muziejuje lietuvišką eglutę jau kelinti metai puošia Virginija ir Zigmas. Pernai Marytė Krisčiūnienė sukūrė naujus lietuviškus šiaudinukus, o šiemet Virginija pridėjo ir savo darbo šiaudinukų, snieguolių. Eglutė dar tebepuošiant praeiviai nešykštėjo jai pagyrimų.

St. Louis Artist Guild savo parodų rūmuose šiemet sumanė išstatyti įvairių tautų būdingus liaudies kūrybos darbus. Tokiais darbeliais šioje apylinkėje jau neblogai yra žinomas Zigmas. Jis buvo pakviestas su savo darbai pasirodyti ir Guildos parodoje. Iki sausio 11 dienos parodoje stovės jo sukurti du kopyltulpijai ir vienas dekoratyvinis kryžius. Su savo medžio drožiniais Zigmas dažnai yra kviečiamas pasirodyti ir pakalbėti įvairioms amerikiečių grupėms.

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos ir paskirų asmenų pastangomis istisus dešimtmečius buvo skleidžiamos žinios apie Lietuvą ir lietuvius. Džiaugiamės ir kartu didžiuojamės, kad sugebėjome savo pačių pastangomis ir darbu būti sėkmingais Lietuvos ambasadoriais.

Zigmas Grybinas

LOS ANGELES, CA

NAUJŲJŲ METŲ POKYLIS

Beliko mažytis laiko tarpas iki 1998 metų. Visur jau vyksta skambūs pasiruošimai. Senuosius išlydėti, tostais ir užsienio Naujuosius pasitikti. Ir sena nenuobodi tradicija, kaip prigimto įpročio gaivalinga versmė į nežinią, pasilieka generacijų eilėse. Los Angeles L. Bendruomenės rengiamas Naujųjų Metų pokylis išparduotas. Jeigu atsirastų norinčiųjų dalyvauti paskutinę minutę, reikėtų tik džiaugtis, nesunku būtų padidinti stalų skaičių. Los Angeles Biltmore Hotel Gold Room salė lengvai talpina tris šimtus asmenų be didelės spūsties. LB valdyba patenkinta šiuo pasisekimu.

Šiame pokylyje dalyvaus visokio amžiaus losangeliečiai. Muz. Viktoras Ralys, vienas to renginio sumanytojų, tiki, kad čia puiki galimybė susiburti visiems lietuviams, nes Naujuosius Metus savo atėjimu suvienija žmones be skirtumo išitinkinim, ar socialinės padėties. LB pirmininkas adv. Auris Jarašūnas, skautas, tautinių šo-

nių šokėjas, dramos sambūrio narys, pakiliai nusiteikęs dėl Metų pokylio, kuriame žada dalyvauti trys kartos losangeliečiai. Bendruomenėi reikia visokio amžiaus rankų! LB vicepirm. Liūda Avizonienė patenkinta, kad sumanymas švęsti Naujuosius Metus Los Angeles miesto centre pagaliau įgyvendinamas. „Kalifornijos Lietuvių dienoms jau kelinti metai gauname subsidiją iš miesto savivaldybės, privačiomė kiek pasirodyti, kad esame gyva, dinamiška jo dalis“ — maloniai nusiteikusi pastebėjo sumaniai veikli dr. Petro Avizonio žmona. Naujųjų Metų 1998 pokylis Los Angeles, CA, vyks Biltmore Hotel Gold Room saleje š.m. gruodžio 31 d., trečiadienį, 7 val. vak. Ruošia LB Los Angeles apylinkė ir „Rambynų“ skautų stovyklavietės tėvų komitetas. Nepraleiskite progos dalyvauti; trijų kartų lietuvių kalba, muzika ir šokiai sustiprins draugystę ir tuo pačiu solidarumą brangiai mūsų žemei Lietuvai.

Stasė V. Pautienienė

ST. PETERSBURG, FL

ROMO KALANTOS ŠAULIŲ KUOPA

Š.m. lapkričio 19 d., 3 val. p.p., lietuvių klubo saleje šauliai surengė Lietuvos kariuomenės šventę — minėjimą. Dalyvavo per 160 asmenų. Įnešus Lietuvos, Amerikos, Lietuvos Vytį, „Palankos“ jūros šaulių ir Romo Kalantos šaulių kuopų vėliavas, minėjimui vadovaujantis R. K. kuopos vadas Antanas Gudonis pakvietė kun. Steponą Ropolą sukalbėti maldą. Simbolinę žvakę už mirusius ir kentėjusius Lietuvos karių uždegė atsargos leitenantas Vladas Vasikauskas. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenės istoriją skaitė Antanas Jonaitis. Pirmasis įsakymas Lietuvos kariuomenėi buvo išleistas 1918 m. lapkričio 23 d.; ta diena yra laikoma Lietuvos Kariuomenės įsteigimo diena.

Minėjimo proga šaulei Irenai Kusinskienei buvo įteikta Šaulių žvaigždės ordinas.

Po pertraukos meninę mi-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeras nesuunciami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį:			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktorė - Danutė Bindokienė
Administracijos - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesaako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomų, lietuviams sutvarkys dantis
už prienamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-6260

ARAS ZLOBA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas (kairėje), Silvija Velavicienė ir dr. Domas Kaunas po Mažvydo „Katekizmo“ sukakties minėjimo Grand Rapids, MI. LB apylinkėje.

Philadelphijoje veikiančios Vinco Krėvės lit. mokyklos ketvirtio ir penkto sk. mokinės, baigusios statyti lietuviškos sodybos modelius. Stovi — Laura Šeštokaite; sėdi iš kairės: Vilija Viliamaitė, Rima Šeštokaite, Gaja Stirbyte, Lina Macionaitė ir Ruta Bagdonavičiūtė.

AMERIKOS LIETUVIS LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS LABIRINTUOSE

JUOZAS GAILA

Š.m. lapkričio mėn. „Pasaulio lietuvių“ žurnale rašoma, kaip šią vasarą vykusiamie PLB seime, iš viso pasaulio suvažiavę, užsienio lietuvių atstovai plajo ir dekojo Seimo pirmininkui V. Landsbergiui už tai, kad Seimas pripažino Lietuvos pilietybę ir iki 1940 m. turėjusių Lietuvos pilietybę asmenų vaikais. Visa tai skambėjo labai gražiai, bet kas iš tikro įvyksta, kai tą pilietybę ir pasą bandoma gauti ne vaikams ar vaikais, bet gimusiems Lietuvoje ir išsaugojusiems turėtą pilietybę. PLB atstovybei Vilniuje yra tekę girdėti daug skundų, su kokiais sunkumais ir su kokia biurokratija susiduria užsienio lietuvių, norėdami gauti lietuvišką pasą arba net jau turėdami tą pasą. Bet pagaliau ir man pačiam teko su tuo susidurti.

Kalifornijoje gyvenantis lietuvis, turintis Lietuvos Respublikos pasą, besirūpinantis šiek tiek atgavimu reikalavimus Lietuvoje, buvo Agrarinės reformos tarnybos paprašytas atsiųsti savo lietuviško pasą kopiją. Kreipėsi jis Amerikoje į notarą, kuris padarė už kopiją ir ją patvirtino. Patvirtinta kopija buvo atsiųsta į Vilnių giminaitėi, kuri nunešė į vertimų biurą išversti ir lietuvių kalbą notaro tvirtinimą, po to — į Užsienio reikalų ministerijos departamentą to pasą kopiją legalizuoti. Pareigūnei atsisakius legalizuoti, giminaitė kreipėsi pagalbos į mane, kaip į to pasą savininko jaunystės draugą. Nuėjęs į Konsulinį departamentą, išgirdau tą patį atsakymą — pasą kopijos negalima legalizuoti, nes Amerikos notaro patvirtinimo nepakanka, tą turėjo atlikti Amerikos valstijos sekretorius. Kitaip tariant, pasą savininkas turėjo vykti pas savo gyvenamos valstijos sekretorių, kad šis patvirtintų, kad jo turimo lietuviško pasą kopija yra tikra! Man tai atrodė kažkokia nesąmonine, taigi paskambinau Konsulinio departamento direktoriui Rimantui Šidlauskui, kuris paskambinęs mane vėl atėiti, iššaukė pareigūnę ir paprašė dokumentą legalizuoti. Aiškiu dar turėjau sumokėti banke 64 litų konsulinį mokestį ir dar kartą atėiti su užmokėto kvitu už šį patarnavimą. Buvau veik tikras,

kad pareigūnė buvo papeikta, o aš, nors tris kartus priverttas eiti į užsienio reikalų ministeriją, dėl mano nuomone, tokio menkniekio, galvojau, kad bent ateity kitiems to neteks daryti. Bet pasirodė, kad klydau ir dar kaip...

Į Lietuvą nuolatiniams apsigyvenimui iš JAV atvyko Aleksandra ir Liudas Sagiai. Jie 1953 metais Clevelande įkūrė tautinių šokių grupę „Grandinėlė“, kuri tapo lietuvių pasididžiavimu ir per kurios eiles perėjo per 600 jaunuolių. Koncertais aplankyta JAV, Kanada, Europa, Australija, Pietų Amerika ir Lietuva. Sagiai apdovanoti JAV LB kultūros premija, Aleksandrai Sagienei suteiktas Clevelando miesto Garbės narės titulas, Liudui Sagiui įteiktas miesto aukštinis raktas, abu apdovanoti Ohio valstijos lietuvių gydytojų draugijos kultūrine premija. 1994 m. Lietuvos Respublikos prezidentas A. Brazauskas apdovanojo Liudą Sagį DLK Gedimino IV laipsnio ordinu, o Kultūros ministerija paskyrė Sagiams Juozo Lingio premiją. Ir štai Sagiai, amžių naštos slegiami, atsiduria savo tėvynėje. Jis — ligos prikaustytas prie lovos ir reikalingas nuolatinės priežiūros. Abu nori gauti Lietuvos pasus ir aš džiaugiuosi, kad galii jiems patarnauti.

Lapkričio 15 d. aplankau juos ir paimu visus jų dokumentus pasui gauti. O tų dokumentų visa šūsnis: ir metrikai, ir užsienio pasai, ir kiti įvairūs dokumentai su nuotraukomis iš Lietuvos, Vokietijos ir JAV. Lapkričio 18 d. nunešu visus dokumentus į Migracijos departamentą. Vyr. inspektorius kalba su akcentu, tačiau labai mandagi ir tikrai stengiasi viską išaiškinti. Yra visi reikalingi dokumentai, tačiau Sagiai yra Amerikoje pasikeitę pavardę iš Sagevičių į Sagius, todėl reikia pavadėd keitimo dokumentus nunešti į JAV konsulatą patvirtinimui, po to į vertimų biurą išversti lietuvių kalbą, o tada į Užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą legalizavimui ir tik tada vėl atnešti į Migracijos departamentą. Be to, ji duoda ir kelias formas, kurias Sagiai turės užpildyti. Viena jų — prašymas įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę. Kodėl gi jie turi prašyti pi-

Dirbtinės kalėdinės eglutės Lietuvoje kainuoja iki 1.000 litų.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

lietybės? Juk jie ją išsaugojo. Kaip bebūtų, nuvežu tas formas Sagiams užpildyti ir vyksiu į JAV konsulatą. Deja, JAV konsulas tokiais reikalais priima tik ketvirtadienio popietę ir penktadieniais, tad turiu laukti savaitės pabaigos. Ketvirtadienį maloniai mane priima konsule. Nenorėdama rašyti ant dokumento originalo, ji padaro jo kopiją ir patvirtina. Už patarnavimą visgi tenka sumokėti 80 litų. Kitą dieną nuvežu tuos dokumentus į vertimų biurą. Čia sumoku 48 litus, o vertimą gausiu kitą savaitę. Už kelių dienų gaunu vertimą, sumoku banke konsulinį mokestį — 200 litų dviems dokumentams ir nušuku į Konsulinį departamentą (už patarnavimus Konsuliniam departamentu kainuos ne piliečiams yra šios: 100 litų, jei dokumentą norima gauti kitą dieną, 80 litų, jei už 72 valandų ir 40 litų — po penkių darbo dienų).

Konsuliniam departamentu 10 val. ryto vėl tos patios dvi jaunos moterys. Viena jų peržvelgia dokumentus ir tuoj pareiškia, kad JAV konsule nėra uždejęsi „afidavito“, o ji be to negalinti legalizuoti. Negalinti patikėti, kad vėl norima mane ganyti. Perpykęs tariau, kad pas konsule tikrai vėl neisiu ir prašau, kad tuoj pat legalizuotų. Ji pradeda man aiškinti kažką apie Hagos konvenciją. Nutraukiau ją ir prašau, kad skambintų departamento direktoriui Rimantui Šidlauskui. Jo nėra, bet bus už valandos. Vėnuolietais vėl landą aš vėl ministerijoje. Dato man pasakoma, kad atečiau 12 val. ir bus duotas atsakymas raštu. Taip pat užsirašė mano adresą ir telefono numerį. Išeinu su mintimi,

kad sąmoningai esu tų moterų ganytojas, tačiau tikiuosi, kad šis reikalas pasieks departamentą direktorių Rimantą Šidlauską ir sulaukiu šio skambučio. Nesulaukęs skambučio nei tą, nei kitą dieną, ketvirtadienį skambinu pats. Ji nusteba, kad aš negaives jo paaiškinimo raštu (pasirodė, turėjau ateiti ir pasiimti), bet pakviečia mane ateiti už valandos.

Departamento direktoriaus Rimanto Šidlausko kabinete ne tik jis, bet ir jo pavaduotojas Artūras Žurauskas ir Dalia Šalkauskienė, viena tų dviejų, anksčiau sutiktų moterų. Aš pradėdau man mąno pirmojo atsilankymo, kai buvo atsakyta legalizuoti lietuviško pasą kopiją. Direktorius tuoj pareiškia, kad jis, legalizuodamas tą kopiją, prasižengė įstatymams, ir net gali būti baudziamas. Kitaip tariant, rizikuodamas padarė man paslaugą, tačiau daugiau to daryti negalys ir dėl to Sagui pavadėd keitimo dokumentų negali legalizuoti. Lietuva yra pasirašiusi Hagos konvenciją dėl užsienio valstybės išduotų dokumentų legalizavimo ir šis dokumentas turėjo būti legalizuotas JAV, tos valstijos sekretoriaus. Sagių atėjau: Office of Secretary of State, Columbus, Ohio. Bet ar iš tikro tik taip. Išsitraukiau atsineštą Lietuvos Respublikos generalinio konsulato JAV informacinį lapelį. Jame rašoma:

„Dokumentų, išduotų JAV-se kopijos turi būti patvirtintos JAV notaro. Tik notariškai patvirtintos dokumentų kopijos bus legalizuotos LR Generalinio Konsulato New York'e“.

Taigi net kopijos patvirtin-

tos JAV notaro gali būti legalizuotos konsulate, o čia juk ne kopijos, bet originalai patvirtinti JAV konsule. Jie nutraukia mane, teigdami, kad konsule tik patvirtino, kaip notarė, jog dokumentų kopijos yra tikros. Jie turėjo būti legalizuoti konsulineje istaigoje arba JAV patvirtinti pažyma „Apostille“ ir t.t. Tiesiog nuostabių jų trijų sugebėjimas surasti vieną po kitos kliūtis, kodėl jie negali legalizuoti. Pagaliau, aš atsiverčiu „Valstybės žinių“ š.m. rugpjūčio 22 d. Nr. 78 ir cituoju Konsulinio dokumentų legalizavimo instrukciją, patvirtintą Užsienio reikalų ministerijos 1997 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 39:

„Nesant abejonių dėl pateikto legalizavimui dokumento teisingumo ir pagrįstumo, Konsulinio departamento pareigūnas turi teisę jį legalizuoti ir be minėtojo tarpinio legalizavimo“.

Perskaitęs klausiu, kokias abejones jie gali turėti dėl šiu

(Nukelta į 4 psl.)

Tai jau „lietuviškas“ Kalėdų senis, apsilankęs Eltos agentūroje.

Ne visur vertinama kalėdinė muzika

Baigiasi Kalėdų laukimo laikotarpis. Daugeliui iki gyvo kaulo įgriso lakstymas po paroduotes, vis ta pati kalėdinė muzika, blizgčiai ir raudonšvarkių Kalėdų senių dirbtinės barzdos. Pame šurmulyje retkarčiais pasigirstančios giesmės apie Dieviškojo Vaikelio gimimą nuskamba beveik šventvagiškai, nes tose komercinėse Kalėdose, rodos, net įzeidimas paminėti pasaulio Atpirkėjo vardą.

Iš tikrųjų nelengva atsispirti nuolatiniam reklamų antplūdžiui, kurio tikslas sužadinti kuo didesnę pirkimo įkarštį. Juo labiau tėvams ir seneliams, kuriems jau prieš kelis mėnesius pateikiami ilgiausi pageidaujamų dovanų sąrašai. Nors daugumos vaikų kambariai užversti žaislais, bet vis negana. Televizijos ekranuose patraukliai rodomi vis nauji, vis brangesni ir įdomesni žaislai, tad yra kuo sąrašius papildyti, tėvams ir seneliams galvas kvaršinti.

Viesiems ašvūs, kad šie margi Kalėdų priedai nieko bendra neturi su tikraja — religine — jų prasme. Krištus atėjo į pasaulį kaip pats neturtingiausias kukdikis — gimęs net ne gyvenamame name (juo labiau švarioje, šviesioje, higieniškoje ligoninėje), o gyvulių tvarte. Jo dovanos buvo Motinos ir globėjo Juozapo meilė, angelų giesmė, gyvulių pagvilinimas ir zvaigždė, rodanti kelią į Atpirkimą. Niekas nepažinojo baltbarzdžio senio, nei jo rogių, pakinkytų skrendančių briedžių pulku. Kodėl Kalėdos per du tuostankių metų pametė savo tikrąją prasmę?

Kai vaikas ar suaugęs šventą gimtadienį, artimieji jį pasveikina, apdovanoja, paruošia vaišes. Vienok pagrindinis šventės asmuo yra tas, kurio gimtadienis švenčiamas. Atrodytų tiesiog nerasti, kaip, jeigu būtų pagerbti, apdovanoti ir pavaišinti visi svečiai, o gimtadienininkas visai ignoruojamas. Tad kodėl taip atsitinka per Kalėdas, minint Jėzaus Gimimo dieną?

Reikia vis dėlto pripažinti, kad Amerikoje švęsti religinę šventę visuotiniu mastu nėra lengva, nes gyventojų masė sudaro įvairių tikybų bei pa-pročių žmonės. Tačiau Kalėdos ir Velykos, galbūt kaip tik verslininkų dėka, giliai įsirė-

žia į kasdienybę: jų negali ignoruoti nei vienas šio krašto gyventojas. Lengvai galima išvaizduoti, kaip sunku nekrikščioniškas paaiškinti savo vaikams, dėl ko jie nešventina Kalėdų, negauna dovanų, neužsienio, tad pastaruoju metu pradėta daugiau dėmesio kreipti ir į kitų tikybų šventes, pasitaikancias tuo pačiu metų laiku: ypač žydų Hanukkah, ir Afrikos amerikiečių Kwanzaa.

Daug problemų susidaro valdiškose mokyklose, jeigu sumanoma ruošti kalėdinę programėlę mokiniams, papuošti klases eglutėmis ar paleisti per garsiakalbį populiarą Kalėdų laikotarpio muziką. Tiesa, retai prieš tai protestuoja patys mokiniai, bet jų tėvai sukelia nemažai triukšmo, įžiūrėdami net nekaltiausiose šventinėse aparaiškose religinę prasmę. Oficialiai malda ir religija jau seniai išmesta iš valdiškųjų mokyklų, kad neįteiktų kitaip tikinčių, ateistų, visai netinkinčių... Besistengiant vieniems įtikti, nueita net į visiškus kraštutinumus, tačiau švytuoklė jau pradeda svirti į kitą pusę. 1988 metais prieita nutarimo, kad apie religiją galeėtų būti kalbama pamokose, bet tuo atvejais siuloma vienoda dėmesį skirti visoms tikyboms. Jeigu paminiškos Kalėdos ar Velykos, tai svarbu diskutuoti ir musulmonų Ramadan, ir žydų Passover, ir hindusų Diwali, ir kitas. Ši mintis dar sustiprėjo, kai 1995 m. prezidentas Bill Clinton pareiškė, kad mokyklų neturėtų tapti „bereliginės zonomis“. Nuo to laiko jau yra sukurtos gan veiksmingos gairės, kaip įvesti pamokas apie religiją į valdiškąsias mokyklas. Tiesa, nemažai tėvų vis dar nesidžiauja patogiai, jeigu vaikas supažindinamas su kita tikyba, vienok ir ši pažiūra pamazū keičiasi.

Reikia tikėti, kad Lietuva, save tebevadina krikščioniška, nepasveda amerikietišku pavyzdžiu ir paliks Kalėdose Kristų. Deja, šįmet jau pradeda rodytis ir pavojingai sunkomercinimo ženklai. Katalikų Bažnyčios Lietuvoje vadovybė turėtų jį atkreipti ypatingą dėmesį, nes lengviau sustabdyti epidemiją jos pradžioje, kaip kovoti, kai ji jau išsiplėtusi.

KUDIRKOS

(VINCAS - ALEKSANDRAS - ALGIRDAS)

Zanavykų krašto kultūrinė iškarpa
ALEKSANDRAS KUDIRKA

(Tėsinys)

12

Pasiūlė man Alytaus ir Seinų apskr. žemės tvarkytoju — nesutikau, galvodamas, kad bus daug „kanceliarščių“, prie kurios aš nebuvau linkęs ir neturėsiu laiko, o gal ir nepatogu, užsiimti privačiais darbais. Pasiūliau matavimo darbų revizorium. Tose pareigose išbuvau ir gyvenau Alytuje iki 1931 metų, t.y. iki reformos žemėtvarkoje. Buvo įkurtos apygardos, o revizoriaus funkcijos panaikintos. Viskas koncentravosi apygardoje, buvo faktiškai tos patios pareigos, tik kitu pavadinimu (Apygardos tvarkyt. pavaduot.). Gyvenant Alytuje, jau kiek vėliau žiemės metu teko vykti į Žemės tvark. departamentą. Susidarė daugiau išlaidų. Bet uždarbis buvo — pakankamas. 1925 m. dėl bu-

tų krizės pradėjom statyti Alytuje gautame žemės sklype savo namą. Nebuvo su kuo pasitarti, kam sudaryt namo projektą, todėl teko patiems kombinuoti ir išėjo pusiau vasarvietės tipo namas, bet pastatytas iš storų rąstų, tinkuotas ir su krosnimis šildymui. Iš karto užveisėm ir sodelį. Vaisiniai ir dekoratyviniai medeliai buvo gabenami iš dvarų, medelynų. Po didelio darbo ir triūso sodaugo ant smėlio gruzus sodelis su įvairiais medžiais. Vien vaisinių krūmų (serbentų, agrastų), buvo ir tuo 300. Gyventojai gerėjosi ir tuo laiku vadino miestelio „oazę“. Visi pažįstami atėidavo pasmaguriant, nes vaisių neparuodavom. Dabar, žinoma, viskas beveik išnykę. Nuo 1931 m. tarnyboje pri-

tvirtintas Marijampolėje, bet su revizija į valzėnėjau į senas vietas — Alytaus ir Seinų apskr., ir prie progos dirbavau privačios darbus. Čia augo, gimnazijoje mokėsi Alytaus, o vasarą praleisdavo Vilktaus pušynuose. 1934 m. mano šeima išsikėlė į Kauną, kad galėtų vaikai mokytis muzikos aukštojoje mokykloje.

1940 m. sovietams atėjus — žemės reforma. Žemė atiduodama darbininkams ir kumečiams. Paliekama ūkininkams ir dvarininkams valdyti tik 30 ha. Išsikeliu į Kauną. Reformą įvykdžiau Vandžiogaloje 1940 m. vasarą ir rudenį. Buvau šiems darbams paskirtas iš Kauno į Garliavą ir stebėjau, kaip kūrėsi rusai sentikiai, atgabenti iš Augustaco, Seinų, kur paliko savo ūkius.

1941 m. birželio 21 d. vokiečiai puolė Sovietų Sąjungą, prasidėjo panika, produktai trumpam laikui išnyko. Sovietų kariuomenė traukėsi iki Maskvos ir Stalingrado. Išitraukė karą prieš vokiečius Amerika, Anglija ir Prancū-

zija. Vokiečių okupacija tęsėsi iki 1944 metų liepos mėn. Žemės tvarkymo įstaigos vokiečiai nepanaikino, ir aš tarnavau toje pačioje istaigoje. Lėtai ir be planoėjo žemėtvarkos darbus, nes visos vokiečių dėmesys buvo nukreiptas į karą. Alga maža, produktai brangūs, įvestos maisto kortelės. Maisto gaudavom minimumą, o kaimas gyveno palyginti gerai, nes vokiečiai produktų nekonsfiskuodavo, o tik reikalavė duoklės. Reikėjo išpardavinėti daiktus ar keisti į maistą. Taip tęsėsi 3 metai. 1944 m. vokiečiai turėjo apleisti Kauną, nes jautė, kad ateina galas jų viešpatavimui, puikiam gyvenimui. Su belaisviais ir gyventojais, ypač mieste, elgėsi žiauriai.

Atėjo vėl sovietai, pradėjo pamazū atstatinėti kraštą ir įvedė kaime „kolchozus“ (kolūkius). Žemės ūkio ministeriją iškėlė į sostinę — Vilnių. 1949.III.02 d. pradėjau tarnauti Kauno apskr. vykd. komitete žemės tvarkytojo pareigose, o kuomet įsikūrė sritys

— nuo 1950 m. VIII.2 d. Kauno sritys žemės ūkio valdyboje inž. pareigose.

III. Prisiminimai

Kaip minėjau, gimiau Sla-

III klasės mokiniai 1933 m. Alytuje. Autorius Algirdas Kudirka I eil. antras iš dešinės.

TARP MŪŠŲ KALBANT

NEGIRDĖTA IR NEREGĖTA

Kas gi nežino, kad ne per toliausiai nuo Čikagos, nedideliame Lemonto miestelyje, veikia Pasaulio lietuvių centras? Tačiau vargu, ar daug kam žinoma, kad tame pačiame Lemonte yra lietuvių leidžiamas ir lietuvių redaguojamas anglų kalba laikraštis. Tai „Outdoor Notebook“, tabloidinio formato, mėnesinis, 68 puslapių laikraštis. Tenka prisipažinti, kad čia rašan-

siuntėme faksą ir ministru pirmininkui.

— Bet ar toks Jūsų skundas nepakenks Lietuvai tarptautiniuose santykiuose — paklausiau.

— Savo veiksmu nenoriu kenkti Lietuvai, bet, pasikalbėjęs su Helsinkio Komisijos nariais, visai sutikau su jų nuomone, kad Lietuvoje yra vykdomas tendencingas mano ir kitų lietuvių žmogaus teisių pažeidimas. Labai įdomų faktą man paminėjo Helsinkio Komisijos advokate, sakydama, kad kai kurie žmonės nenori kreiptis į juos, nes nenori pakenkti Lietuvos galimybėi istoti į NATO arba ES. Jos nuomone, Lietuva neturi galimybės būti priimta tol, kol nesutarkys savo įstatymų taip, kad jie prilygtų Vakarų kraštų įstatymams. Taigi, Amerikos lietuvių kreipimasis į Helsinkio Komisiją arba į kitas tarptautines įstaigas tikrai pagreitins Lietuvos įstojimo į NATO galimybes, nes privers Lietuvos valdžias realiau žiūrėti į įstatymų pakeitimus ir pritaikymus prie Vakarųose turimų normų.

— Būtu labai įdomu išgirsti daugiau koks čia reikalas — klausinėju toliau.

— Praėjo septyneri metai, kaip pradėjau legaliu keliu reikalauti viso Palangoje esančių nuosavybių sugrąžinimo, kad galėčiau tenai užtikrinti savo tėvo aušrininko dr. Jono Šliūpa memorialo įsteigimą ir išlaikymą ateitai. Mano pastangos iki šiolie buvo detalios aprašytos Amerikos lietuvių spaudoje (taipgi ir Lietuvoje, vėliausias spausdintas „Voruta“ laikraštis; anksčiau ir kituose laikraščiuose), tai dabar nebekartosis. 1993 metais tuometinis L.R. Kultūros ir švietimo ministras D. Trinkūnas oficialiu laišku man pranešė, kad sutinka atstatyti nuosavybės teise ir gražinti man namus. Deja, po to prasidėjo įvairūs trukdymai. Pasirodo, mano namuose yra įrušti vasarajimieji kambariai, kuriuose muziejaus darbuotojai ir kiti valdininkai poilsiauja. Čia ir yra pagrindinė priežastis, kodėl negaliu atgauti nuosavybių. Per tuos septynerius metus kreipiausi į visus buvusius Kultūros ministrus ir ministrus pirmininkus bei į Seimo pirmininką. Kai kurie pažadėjo padėti, bet Lietuvoje valdžios keitėsi ir pažadai buvo neįgyvendinti. Dabar gavau žinią iš Lietuvos, kad, norėdami užbėgti man už akių ir įlegalizuoti kaip „post factum“ reikalą, Kultūros ir švietimo ministerijoje žemesnio rango pareigūnai mano namus įrašė į vadinamą „Negrąžinamų namų“ sąrašą, kurį Lietuvos vyriausybė svarstys gruodžio 22 d. Taigi, mano laukimui ir kantrybei laikas išsibaigė ir aš kreipiausi į Helsinkio Komisiją, ir dar kreipiuos į savo atstovą Kongrese. Šitas mano veiksmas neturėtų būti stigmėna, nes ir laikraščiuose ir keliuose laiškuose ministras sakiau, kad kreipsiuos į Tarptautinius organus ir nesvarbu, kas bus daroma, traukiant man namus atgauti, rankų nenuleisiu. Apie tai dabar pranešiau ir naujam Lietuvos ambasadoriui, o per jį pa-

čiam šis laikraštis nebuvo nei girdetas, nei regėtas. Tačiau vieną dieną bevartydamas netikėtai gautą laikraštį, buvau maloniai nustebintas.

Šia proga norėčiau nuosirdžiai pasidžiaugti lietuvių sugebėjimais. Svarbiausia todėl, kad išeivijos lietuviai labai kreipia dėmesio į žiniasklaidos svarbą ir galimybes. Tiesa pasakius, yra lietuvių ir lietuvių kilmės amerikiečių, dirbančių leidyklose, laikraščių administracijose ir redakcijose. Yra lietuvių, redaguojančių periodinius leidinius. Tačiau, bent šių eilučių autoriui niekuomet neteko susidurti su lietuvių leidžiamu ir jų redaguojamu anglų kalba laikraščiu.

Kas gi tie negirdėti neregėti leidėjai ir redaktoriai? Nagi Mačiuliai (vyras ir žmona). Laikraščio metrikėje parašyta: Robert A. Maciulis — Publisher, Susan A. Maciulis — Managing Editor. Čia pat yra dar dvi kitos lietuviškos pavardės. Tai Bernice Semetulis — Circulation ir Julius Savrimas — Distribution. Metrikėje dar figuruoja 16 ne-lietuviškų pavardžių.

Zvejotojams ir medžiotojams šis laikraštis yra tarytum neišsenkantis šaltinis. Laikraštėje yra daug nuotraukų ir įvairiausių straipsnių. Jų tarpe yra kulinarijos receptų ir net poezijos posmų. Jame apstu skelbimų. Atrodo, kad skelbimai užtikrina laikraščio išsilaukimą. Laikraštis, beje, yra dalinamas nemokamai. Pirmosios ir apmokamos prenumeratos. Tuo atveju laikraštis siuntinėjamas paštu. Taip pat leidykla platina apie medžioklę ir žvejybą knygas, žemėlapius ir net specialius drabužius bei kitus reikmenis. To negana. Mačiuliai sėkmingai reikiams radijo ir televizijos bangomis. Jų radijo laidas transliuoja WJOL (Joliet), WKBM (Wilmington) ir WKOT (Ottawa) radijo stotys. Jų vadovaujama televizijos laida transliuojama iš WCFC-TV-38 (Chicago). „The Outdoor Notebook“ sindikuota skiltį jau daugiau kaip 20 metų spausdina Čikagos ir kitų vietovių laikraščiai. Mačiuliai, atstovaudami „Outdoor Notebook Publishing, Inc.“, dažnai dalyvauja suva-

„Draugo“ korespondentas

Gruodžio 10 d. Lietuvos Seimo pirm. Vytautas Landsbergis dalyvavo parodos „Architektas V. Landsbergis-Zemkalnis ir jo darbų konstrukcijos“ bei knygos pristatyme Gedimino Technikos universitete. Dešinėje — knygos autorius Algimantas Nakas. Nuotr. Eltos

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS (VEDIMAI)—PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, leuko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, D.C., leiko darbininko, kuris galėtų atlikti leuko priežiūros darbus. Pradinis mokslis \$6 į valandą. Galima dirbti 10-12 valandų per dieną su viršvalandžiais. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas — \$130 mėnesiui. Kreiptis tel. (202)244-2373.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO, MAŠINAS, SALDYTUUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Declays
Tel. 773-585-6624

Reikalinga moteris prižiūrėti vyresnio amžiaus moterį ir namus. Siek tiek reikia mokėti angliškai. Alga, kambarys, maistas ir kelionė apmokama. Kalifornijoje tel. 510-420-8181.

Išnuomojamas prie 66 St. ir Kedzie Ave. 3 kamb. butas su šiluma ir virtuvės įrengimais \$380.
Tel. 708-425-7160.

REAL ESTATE

GRETT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravimas įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

Iš Lietuvos parduodami gintariniai papuošalai: gražūs, dideli karoliai, „pendants“ su įvairiais vabzdžiais, rožančiais; taip pat Aušros Vartų Marijos paveikėliai, įvairūs gintariniai ir inkruotai paveikėliai, įvairūs lino audiniai. Pristatome arba pasiunčiame. Tel. 708-656-6589

TRANSPAK

Nuosirdžiausi sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems geros valios lietuviams šv. Kalėdų ir Naujų metų proga nuo Transpako darbuotojų.

Kūčių dieną dirbame iki 1 val. Įstaiga bus uždaryta nuo šv. Kalėdų iki 1998 m. sausio 2 d.

Siuntiniai, pinigai į Lietuvą.
TRANSPAK, 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050.

ziavimuose, parodose, seminaruose ir t.t. Jų atlikti darbai susilaukė pripažinimo. Tai liudija gautos premijos ir žymenys.

Roberto Mačiulio tėvai gimė Lietuvoje. Jis gimė Vokietijoje, o jo žmona — JAV. Prieš daugiau kaip 20 metų Roberto pradėjo rašinėti medžioklės ir žvejybos temomis ir aplinkės laikraščius. Sulaukus teigiamo atgarsio, kilo sumanymas pradėti periodinio laikraščio leidimą. Jo žmona parodžiusi pritarimą, tapo nepaaimama bendradarbe. Septyniolika metų leidžiamo „Outdoor Notebook“ laikraščio tiražas yra gerokai daugiau kaip 30,000 egzempliorių. Jau 16-tieji metai transliuojamas radijo laidos. O televizijos laida netrukus švęs penkerių metų gyvavimo sukaktį. Smagu stebėti tautiečius, sekmingai besireiškiančius anglų kalbos spaudoje, radijo ir televizijoje.

Čia rašantysis nei medžioja, nei žvejoja. Tačiau džiaugiuosi tautiečių sugebėjimu reikštis nelabai lietuviams įprastoje srityje. Gal, sakau, derėtų žvejotojams ir medžiotojams pasakyti, kad „Outdoor Notebook“ adresas yra toks: 14805 131st Street, Lemont, Illinois 60439. Tel. 630-257-6534. O Mačiuliams reikėtų palinkėti tolimesnės sėkmės.

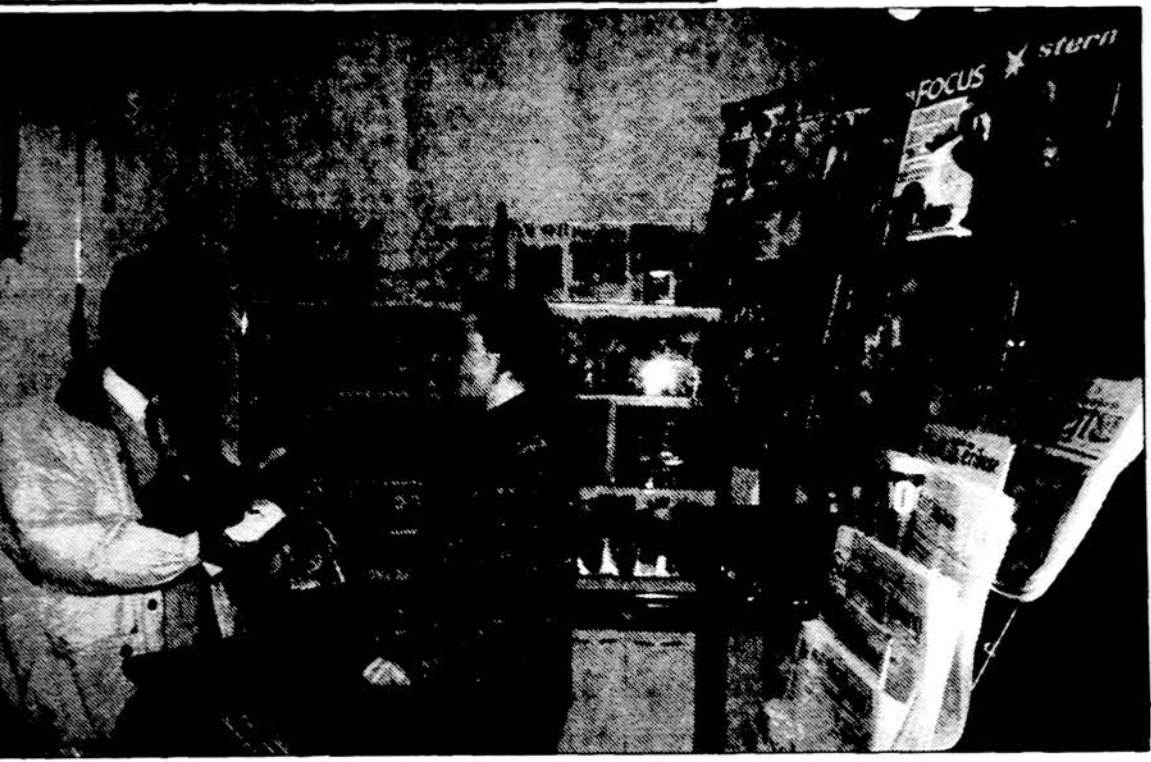
Petras Petrutis

SLA sveikina visame pasaulyje gyvenančius tėvynainius

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje dešimtmečiais žėręs lietuvių spindulius, per 111 veiklos metų (1886-1997) pelnęs seniausios pasaulyje lietuvių organizacijos vardą, kartu su šimtmečio (1886-1997) sulaukusiu „Tėvynės“ laikraščiu, sveikina SLA kuopas ir visus narius, visame pasaulyje išsiskleidusius tėvynainius šv. Kalėdų proga ir linki keltyje į 2000 metų šventę, į XXI-o amžiaus iškilmes, ateiti visiems didžiojo Lietuvos keliu simbolizavimui rankomis susikabinusius, su gyrybinga SLA puoselėta vienybės idėja širdimis susijungusius, vertai besididžiuojančius savo paveldėta laisvybe.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vykdomoji valdyba

- Dr. Vytautas Dargis - pirmininkas
- Vytautas Kasimieras - vicepirmininkas
- Genovaitė Melišnienė - sekretoriė
- Loreta J. Stukas - išdalininkė
- Nellie Bayoras-Romanas - išdalo globėja
- Adv. John J. Lapinski - išdalo globėjas
- Dr. Aldona J. Skripkus - daktariė kvotėja

Vilniuje gruodžio pradžioje atidarytas Eltos spaudos salonas „Žurnalistas“. Jame galima gauti dienraščius, savaitraščius, žurnalus ne vien lietuvių kalba. Įdomu, ar jame pasiūloma ir užsienio lietuvių spauda? O tai būtų tikrai akivaizdus ženklas, kad užsienio lietuvių tevyneje nelaukiami „pavainikiais“, bet lygiaverčiai tautiečiai (deja, sprendžiant iš J. Gailos straipsnio, vargiai to galime tikėtis). Nuotr. Eltos

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS LABIRINTUOSE

Atkelta iš 3 psl.

dokumentų. Juk čia yra originalai su Sagių nuotraukomis ir senųjų, ir pakeistų pavardžių parašais. Juos labai lengva palyginti su jų užsienio pasais ir su senąja pavarde ir amerikietiška pasais su naująja pavarde. Sagiai yra žinomi visi išeivijai, jie yra apdovanoti paties Lietuvos prezidento A. Brazausko... Čia departamento direktorius Rimantas Sidlauskas mane nutraukia, nes aš rėmiausi emocijomis, o jie turi vadovautis įstatymais. Apskritai mes, užsienio lietuviai, jį stebiname savo emocijumu ir jis pamini atvejį, kai vienas užsienio lietuvis, atgaudamas pilietybę, atsisakė pasirašyti pasižadėjimą. Dabar jau tikrai tampa emociingas ir jam atrežiau, kad tai manęs visai nestebina. Greičiausiai tas lietuvis pabėgo iš Lietuvos, artėjant antrajai bolševikų okupacijai, nes pirmosios metu jau buvo išvežamųjų sąrašas. Išeivijoje per pusšimtį metų jis ne tik išliko lietuviu, bet aukėjo savo sunkiai uždirtas liėsas lietuvių reikalams, varstė Amerikos senatorių duris, kad okupuotos Lietuvos byla nebūtų numarinta ir Lietuva nebūtų ištrinta iš pasaulio žemėlapio. O tikėti, kad sovietinė imperija subyrės ir Lietuva taps laisva, reikėjo vadovautis ne protu, bet jausmais. Ir štai — Lietuvai atgavus laisvę, pasirodo, kad jis nėra jos pilietis ir turi prašyti pilietybės.

Grįžtu į atstovybę nežmoniška sukrestas. Ar būčiau kada tikėjęs, kad to susilauksiu savoje tevyneje. JAV konsulate, nunešęs Sagių dokumentus, buvau maloniai konsules sutiktas. Ji domėjosi Sagių gyvenimu, suzinėjusi apie jo ligą, reikė užuojauta, prašė perduoti linkėjimus laimingai čia įsikurti. Lietuvos konsuliniam departamente lankiausi penkis kartus, ir nors direktoriaus pavaduotojas Artūras Žurauskas man dėstė, koks tiesiog fantastinis dokumentų skaičius legalizuojamas, nemaciau ten nei vieno lankytojo. Kabinete sėdėjo dvi jaunos moterys, jų veidai — tartum bejausmės kaukės. Jos neparodė nei mažiausio susidomėjimo, kas tie žmonės, norintys apsigyventi Lietuvoje, neparodė nei mažiausio noro paieškoti įstatymuose būdo legalizuoti jų dokumentams. O juk tas būdas yra ir jos turi teisę jį pritaikyti. Tačiau labiausiai stebinantis yra departamento direktoriaus Rimanto Sidlauskos elgesys. Jis dalyvavo

INŽ. VYTAUTAS ŠLIŪPA PASISKUNDE HELSINKIO KOMISIJAI

„Seklyčioje“ sutikau kalifornietį inž. Vyt. Šliūpą, kuris, grįždamas iš Washington, svečiuojasi Čikagoje. Klausiau ką jis tenai veikia? — Tarpe kitų reikalų, buvau nuejęs pas Helsinkio Komisijos (Commission on Security and Cooperation in Europe) atstovus ir pasiskundžiau dėl mano ir kitų lietuvių žmogaus teisių pažeidimų Lietuvoje. — atsakė inž. Šliūpas.

— Būtu labai įdomu išgirsti daugiau koks čia reikalas — klausinėju toliau.

— Praėjo septyneri metai, kaip pradėjau legaliu keliu reikalauti viso Palangoje esančių nuosavybių sugrąžinimo, kad galėčiau tenai užtikrinti savo tėvo aušrininko dr. Jono Šliūpa memorialo įsteigimą ir išlaikymą ateitai. Mano pastangos iki šiolie buvo detalios aprašytos Amerikos lietuvių spaudoje (taipgi ir Lietuvoje, vėliausias spausdintas „Voruta“ laikraštis; anksčiau ir kituose laikraščiuose), tai dabar nebekartosis. 1993 metais tuometinis L.R. Kultūros ir švietimo ministras D. Trinkūnas oficialiu laišku man pranešė, kad sutinka atstatyti nuosavybės teise ir gražinti man namus. Deja, po to prasidėjo įvairūs trukdymai. Pasirodo, mano namuose yra įrušti vasarajimieji kambariai, kuriuose muziejaus darbuotojai ir kiti valdininkai poilsiauja. Čia ir yra pagrindinė priežastis, kodėl negaliu atgauti nuosavybių. Per tuos septynerius metus kreipiausi į visus buvusius Kultūros ministrus ir ministrus pirmininkus bei į Seimo pirmininką. Kai kurie pažadėjo padėti, bet Lietuvoje valdžios keitėsi ir pažadai buvo neįgyvendinti. Dabar gavau žinią iš Lietuvos, kad, norėdami užbėgti man už akių ir įlegalizuoti kaip „post factum“ reikalą, Kultūros ir švietimo ministerijoje žemesnio rango pareigūnai mano namus įrašė į vadinamą „Negrąžinamų namų“ sąrašą, kurį Lietuvos vyriausybė svarstys gruodžio 22 d. Taigi, mano laukimui ir kantrybei laikas išsibaigė ir aš kreipiausi į Helsinkio Komisiją, ir dar kreipiuos į savo atstovą Kongrese. Šitas mano veiksmas neturėtų būti stigmėna, nes ir laikraščiuose ir keliuose laiškuose ministras sakiau, kad kreipsiuos į Tarptautinius organus ir nesvarbu, kas bus daroma, traukiant man namus atgauti, rankų nenuleisiu. Apie tai dabar pranešiau ir naujam Lietuvos ambasadoriui, o per jį pa-

Tai yra skirtumas tarp dviejų valstybių. Vienoje žmogus yra gerbiamas ir vyriausybės pareigūnai jam tarnauja, kitose, deja, mano tevyneje, valdininkas elgiasi tartum prokuroras. Jis kuo kruopščiausiai ieško įstatyme skirsnio, kuriuo pasiremdamas, galėtų jį besikreipiantį atstumti, gairuoti. Ir tai daro ne kokie iš sovietmečio likę pareigūnai, gal ir jaučią neapykantą išeivijai, bet jauni žmonės, iš kurių norėtum tikėtis vakarietiško požiūrio. Skaudu yra užsienio lietuviui, pusšimtį metų svajojiam apie laisvą, nepriklausomą Lietuvą, o ypač skaudu yra tam, kuris ten ne doleriu kalė, bet savo jėgas ir laiką skyrė lietuvių kultūros skleidimui ir lietuviybės išlaikymui. Ir štai su kuo jis susiduria, grįžęs į savo išsvajotą tevyne.

„NEGALIU TYLĖTI“

ANTANAS VAIČIUS,
Telšių vyskupas

Išreiškiu rūpestį, svarbų ne tik man, bet ir kiekvienam sąmoningam lietuviui, tuo, kokie bus Lietuvos prezidento rinkimų rezultatai. Yra labai svarbu, kad prezidentu būtų išrinktas tinkamiausias kandidatas. Lietuvoje dabar aktyviai reiškiasi grupė, klaidinanti žmones. Ji nėra didelė, bet savo aktyvia veikla daro didelę įtaką kitiems. Bet yra ir kita dalis, kuri Lietuvą myli, tik jos pasisakymo galimybės yra ribotos. Išties turi pasisakyti visi — ir intelektualai, ir mokslininkai, ir Bažnyčios atstovai.

Aš pasisakau už Vytautą Landsbergį. Tokią išvadą dėl Landsbergio, kaip tinkamiausio kandidato, priėjau pamazų. Sąjūdiu pradžioje keliau klausimą, ar ne per greitai Lietuva išsina į laisvę, ar mūsų nepasmaugs bolševikai. Juk jie tokie galingi. Ar nebus priekaištaujama mūsų tautos vadovams, kaip kažkada ir žydai murmėjo prieš Mozę — kam išvedei mus į laisvę? Kai Sąjūdyje buvo itartinų, pasitikėjimo nekeliančių asmenų, abejoju. Bet įsitikinau, kad prof. V. Landsbergio radikaliai siūlomas ir protingai vedamas kelias į nepriklausomybę — vienintelis teisingas būdas pasiekti laisvę po ilgų nelaisvės metų. O dabar prieinu prie išvados, kad tinkamiausias kandidatas į prezidentus yra Vytautas Landsbergis.

Esu gavęs priekaištų, kad neaiškiai nusakau savo ir Bažnyčios poziciją. Turiu pasakyti, kad Bažnyčia netylėjo, kai kilo trėmimų, lagerių pavojus. Todėl ir dabar sakau: negali valstybės vadovavimas

patekti į nepatikimas rankas. Nepatikimas kandidatas gali įvairyti mus į bėdą. Juk geopolitinė Lietuvos padėtis sudėtinga: vakaruose — Kaliningrado sritis, kurioje pilna karinių dalinių; pačioje Rusijoje kelia galvą bolševizmas ir imperializmas, pėrsidažę įvairiausiomis spalvomis. Mums reikalingas ne koks nors gražuolis, ne koks nesubrendęs, jaunas, bet prityręs, daug iškentėjęs ir patikimas prezidentas.

Manęs klausia: o kas bus, jei laimės kitas, negu kad norėčiau? Bet man ta baimė mažiau rūpi. Aš privalau pasakyti savo nuomonę. Juk, stovėdamas prie rinkimų balsadėžės, aš jau negalėsiu kalbėti, už ką pats rengiuosi balsuoti, nes to neleidžia įstatymas. Todėl savo nuomonę sakau dabar, kol įstatymas tą leidžia daryti. Ir Vatikane esu sakęs, kad, jeigu Lietuva būtų kur nors prie Viduržemio jūros, jei negrėstų pavojai, jeigu ir mūsų partijos, kaip Vakaruose, būtų beveik vienodai demokratiškos ir neturėtų didelės reikšmės, kuri iš jų valdytų, man nerūpėtų išsakyti savo nuomonę. Tačiau dabartinė Lietuvos padėtis ipareigoja mane kalbėti...

Bažnyčia būtinai turi pasakyti savo nuomonę valstybės valdymo klausimais. Juk Bažnyčia atstovauja dvasingumui. Kristui rūpėjo Jeruzalės likimas. Argi Bažnyčia gali būti kaltinama už tai, kad linki gero valstybės piliečiams? Priešingai, jeigu Bažnyčia tylėtų, jeigu nesakytų, ko nori — darytų nusikaltimą. Prisiimkime caro laikus, kunigus

sukilėlius. Tauta gerbia jų herojiškumą, niekas nedrįsta jų kritikuoti. Kuo įnirtingiau norima nutildyti Bažnyčią, tuo darosi aiškiau, kad Bažnyčia turi kalbėti. Tą aš sakau pirmiausia kaip pilietis — turiu atlikti savo pareigą.

Dabar, einant aštuntiesiems nepriklausomybės metams, daugelyje mokyklų tautiškumas ir patriotiškumas yra išstumiami, tarsi tai būtų kokia blogybė. Dalis mokytojų, pasiskelbę esantys pažangūs, argumentuoja, kad tautinis ir patriotinis auklėjimas, kaip ir apskritai tautiškumas ir patriotiškumas, yra nereikalingi. Gal Amerikoje, Vokietijoje, kur pilietiško jausmas yra išugdytas ir subrandintas, to ir nereikia. Tačiau mums dar reikia išauklėti sąmoningą, tautišką, dorą jaunimą. Prieškariu mokykla ugdo jaunus žmones ir kaip katalikus, ir kaip lietuvius. Tada mokykla atliko savo vaidmenį. Filosofai, neigiantys tautiškumą ir tautą, panašūs į tautos duobkasius. Katalikai neturi pasižymėti tik vadinamoju „davatikiškumu“, bet privalo būti aktyvūs valstybės veikėjai. Bažnyčia turi apimti visą žmogų, o ne tik vieną kurį nors jo dalį.

Arkiyviskupo S. Tamkevičiaus pareiškimas — labai drąsus, ryžtingas ir reikalingas. Jis atsizvelgia į padėtį, kuri susiformavo Lietuvoje. Bažnyčia turi turėti savo veidą, privalo ne sau naudoti ieškoti, o tik sakyti tiesą. Tik tada ji laimės. Jeigu Bažnyčia to neatliks, ji apmirs. Arkiyviskupo S. Tamkevičiaus kreipimąsi vertinu kaip ryžtingą veiksmą, atsižvelgiant į dabartinę padėtį.

Nuoširdžiai melskimės, nepaisydami asmeninės naudos. Ne viskas dar padaryta: kaip

sakoma, tas neklysta, kas ne dirba. Net ir Bažnyčia klydo, bet klaidų reikia daryti kuo mažiau. Todėl eikime kartu ir balsuokime už kandidatą — Vytautą Landsbergį.

„XXI amžius“,
1997 m. gruodžio 5 d.

UOSTAMIESČIO PARKAS VĖL TAPS RIMTIES VIETA

Klaipėdos savivaldybė nusprendė atkurti M. Mažvydo skulptūrų parke buvusias kapavietes.

Senosios kapinės, kuriose palaidota daug įžymių klaidiečių, buvo sunaikintos sovietinės miesto valdžios sprendimu. Išdraskytos kapavietės buvo apsdintos gelymais, vėliau čia įkurtas skulptūrų parkas.

Miesto tautodailininkas Dio-

nyzas Varkalis išgelbėjo dalį antkapių ir paminklų, dabar saugomų jo įkurtame Kalvytės muziejuje.

Pagal istorines nuotraukas ir kartografinę medžiagą ke-

tinama atkurti nuo 1820 metų veikusių uostamiesčio kapinių teritoriją.

Dalį skulptūrų, autoriams sutinkant, ketinama perkelti į kitas vietas, prieš tai paženklinus žinomas kapavietes ir centre įrengus Susikaupimo aikštę.

Šiuo metu baigiami tvarkyti 1923 metų sukilimo dalyvių kapai.

Architekto Vytenio Mazurkevičiaus manymu, atminimo parkui prirėks apie 10 milijonų litų. Jis siūlo įsteigti specialų fondą, kurį galėtų papildyti emigravę Klaipėdos krašto gyventojai.

A.†A. Sol. ANTANAS PAVASARIS

Gyveno Kennesaw, GA, anksčiau Calabasas Hills, CA.
Mirė 1997 m. gruodžio 9 d., sulaukęs 74 metų.

Gimė Lietuvoje, Aukštaitijoje, Pagiriu kaime.

Nuliūdę liko: žmona Regina, dukterys Regina Neri, žentas Giovanni, Eugenija Pabich, žentas Mark; anūkai: Vincukas ir Christian Neri, Rhiannon Pabich; taip pat sesuo Genovaitė su šeima Lietuvoje.

Priklausė BALF'ui.

Gruodžio 13 d. po šv. Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, velionio laidotuvės buvo privatios.

Nuliūdę: žmona, dukterys, žentai, anūkai ir sesuo.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Ir tada, kai metai, tartum indas
Sutrupės be ženklo palengva,
Tavo siela šukėse suspindus,
Ir be žemės kūno bus gyva.

(B. Brazdžionis)

A.†A. VLADAS STROPUS

1997 m. gruodžio 21 d. sukanka vieneri metai, kai staiga ir netikėtai į Amžinosius Namus iškeliavo mūsų Vladas.

Paliko neįvykdytus planus, nepabaigtus darbus ir labai tuščius namus.

Minint a.a. Vlado brangų atminimą, šv. Mišios bus aukojamos gruodžio 21 d., sekmadienį 9:00 val. ryto, Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus pasimelsti kartu su mumis už a.a. Vlado sielą.

Liūdinti žmona Aldona, dukros Rima, Rūta ir žentas Tauras.

A.†A. STASIUI VANAGŪNUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jo sūnui, ALGS pirmininkui, dr. ARVYDUI su šeima ir kitiems giminėms bei artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

„Tikėjimas guodžia,
Kai meilė verkia...“

A.†A. DONATUI ZAKARUI

mirus, žmoną VIKTORIJĄ, sūnų PAULIŲ, dukterį DALIĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena Jarošėkienė
Veronika Kizienė
Aldona Plioplienė
Rosi ir Lenis Remenčiai
Anelė ir Justina Skuodai
Stasys Surantas
Edita Šernienė

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. gruodžio mėn. 18 d.

A.†A. JUZĖ VIČIUS ŠNEKUTYTĖ

Gyveno Willow Springs, IL, anksčiau Marquette Parko apylinkėje, Čikagoje.

Mirė 1997 m. gruodžio 16 d., 5:30 val. ryto sulaukusi 74 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Nuliūdę liko: duktė Ona Sereikienė, žentas Antanas, brolis Jonas Šnekutis, jo žmona Genė; seserys: Marytė Wisniewski, jos vyras Jonas, Genė Kampa, gyv. Belgijoje; taip pat kiti giminės.

Velionė buvo žmona a.a. Petro ir močiutė a.a. Vytauto. Priklausė Lietuvių Šaulių organizacijai, Tauragės ir Suvalkiečių klubams.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, gruodžio 18 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gruodžio 19 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto šv. Mišios už velionės sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: duktė, žentas, brolis, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600.

A.†A. Mokyt. VICKI LEBERES KORSAKAITĖ

Gyveno Oak Lawn, IL.

Mirė 1997 m. gruodžio 16 d., 8:40 val. ryto sulaukusi 72 metų.

Gimė Montreal, Canada. JAV išgyveno 67 m.

Nuliūdę liko: sūnus Povilas ir Gibby, duktė Suzanne, keturi anūkai, sesuo Genė Janulienė, jos vyras Gediminas ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Adolfo (Al) ir duktė a.a. Antano ir Genowefos Korsak.

Velionė pašarvota penktadienį, gruodžio 19 d. nuo 2 iki 9 v.v. Kenny Bros laidojimo namuose, 3600 W. 95 St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 20 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į St. Germaine parapijos bažnyčią, Oak Lawn, IL, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto šv. Mišios už velionės sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, duktė, anūkai, sesuo, ir kiti giminės.

Laid. direkt. Donald M. Petkus, tel. 773-239-3600 arba 800-994-7600.

BALF'O CENTRO VALDYBOS VICEPIRMINKUI, DIREKTORIUI IR ILGAMEČIUI ČIKAGOS APSKRI-TIES PIRMINKUI

A.†A. STASIUI VANAGŪNUI

mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jo sūnams prof. STASIUI su šeima, inž. RAMŪNUI su šeima ir dr. ARVYDUI su šeima.

Su dideliu liūdesiu išgyvename netektį pasišventusio ir kilnaus balfininko. Su pagarba prisimename velionio veiklą BALF'e, kai nuo pat atvykimo į šį kraštą jis įsijungė į šią labdarinę brolišką meilės tarnybą ir su pasiaukojimu iki pakutinės savo gyvenimo dienos dirbo tautiečių gerovei.

BENDRAS AMERIKOS LIETUVIŲ ŠALPOS FONDAS
Centro Valdyba

Maria Rudiėnė, Pirmininkė Rimtautas Dabšys, Dir.
Albinas Dzirvonas, Vicepirm. Pirmininkas
Kun. Jonas Juozupaitis, Vicepirm. Visi Direktorai
Kun. Jonas Kuzinskas, Vicepirm. Visi Balfininkai ir
Vytautas Kasniūnas, Sekr. Istaigos Štabas
Juozas Majauskas, Gen. Sekr.

Mielam draugui ir rėmėjui

A.†A. VLADUI ANDRIJAUSKUI

mirus, „Antras Kaimas“ reiškia gilią užuojautą žmonai REGINAI ir dukrai LORETAI su šeima. Liūdime kartu.

PADĖKIME NEKALTAI KENČIANTIEMS

1. Jei norite asmeniškai remti vargstantį vaiką Lietuvoje, prašome užpildyti anketą ir su čėkdu grąžinti „Saulutei“, Lietuvos našiaičių globos būreliui.
2. „Saulutė“ nusiųs jums vaiko vardą, nuotrauką ir aprašymą.
3. Su vaiku galima susirašinėti, nusiųsti dovanėlių, bet tai nebūtina.
4. Metams baigiantis, rėmėjas gali paramą nutraukti arba pratęsti.

Ačiū.

„Saulutė“ ir Lietuvos vaikai

This form represents an agreement to sponsor a child in need in Lithuania

LITHUANIAN WORLD COMMUNITY

Sunlight Committee to Aid Orphans in Lithuania

419 Weidner Road, Buffalo Grove, IL 60089, USA

Tel. (847) 541-3702 / 537-7949 Fax (847) 541-3702 (Call Before Faxing)

I (we) the undersigned pledge \$20.00 / month (\$240.00 annually) in payments of

- 1) \$240.00 once a year
- 2) \$120.00 twice a year
- 3) \$ 60.00 quarterly

for a period of 1, 3, 5, 10, 15 years. YEARS

I (we) understand that 95% of the money will be spent on the welfare of the child specified and that 5% will be used to cover bank process charges. There are no other administrative charges.

I (we) understand that any additional donations will be accumulated in a Trust Account in the child's name until the child becomes of legal adult age, at which time the person named will be entitled to access and dispose of the funds at their will.

AMOUNT \$ PER YEAR FOR YEARS

NAME OF CHILD BEING SPONSORED

Sponsor Last Name

Co Sponsor Last Name

Sponsor First Name

Co Sponsor First Name

Sponsor II Initial

Co Sponsor II Initial

Home Phone

Sponsor Address

Co Sponsor Address

SPONSORS SIGNATURE

Date of Agreement

CO-SPONSORS SIGNATURE

Date

COMMITTEE MEMBERS SIGNATURE

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvos Respublikos generalinis garbės konsulas Čikagoje praneša, kad balsuoti Lietuvos prezidento rinkimuose bus galima šį sekmadienį, gruodžio 21 d., nuo 9 val. ryte iki 4 val. popiet konsulate, 6500 S. Pulaski Road, Chicago. Būtina atsiesti Lietuvos Respublikos pasą.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė kviečia šaulius ir visuomenę į Naujųjų metų su tikimą gruodžio 31 d., 8 val. vak., rinktinės namuose, 2417 W. 43rd Street, Chicago, IL. Šokiais gros Kosto Ramanauskos orkestras. Informacija teikiama telefonais: 773-434-3713 ir 773-376-0551.

„Draugas“ yra nuosirdžiai dėkingas už nuolatine talką redakcijoje ir administracijoje Marjorie Ahlgren, Kazimierai Požarniukienei, Algii Cepėnui ir Vitai Balšytei. Kadangi dėl finansinių sunkumų dienraštis negali pasisamdyti pakankamo kiekio tarnautojų, savanorių talka yra nepaprastai vertinama. Kaip būtų puiku, jei atsirastų daugiau galinčių paaukoti kelias valandas per savaitę (ar rečiau) ir užpildyti dėl atostogų, susirgimų ar kitų priežasčių atsirandančias personalo sudėtyje spragas.

Vytautas Paulionis, Chicago, IL, šiemet vėl pratęsė „Draugo“ prenumeratą Vytauto Didžiojo universitetui Kaune. Kaip tik tokių dosnių mūsų skaitytojų deka vienintelis užsienio lietuvių dienraštis patenka į Lietuvos mokyklas, parapijas, bibliotekas bei kitas institucijas. Tai geriausias investavimas į tarpusavio ryšių tarp užsienio ir Lietuvos tautiečių stiprinimą.

Nuotaininga koncertą rengia LB Kultūros taryba (pirm. Marija Remienė) 1998 m. sausio 11 d., 12:30 val. p.p., Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Programoje — savi, visiems pažįstami ir mėgstami menininkai. Planuokite dalyvauti.

Lietuvos Vyčių choro metinis pokylis, su choro atliekama programa, vakariene ir šokiais vyks sausio 11 d., 3 v. p.p. Jaunimo centro maž. salėje. Visi kviečiami. Informacijai tel. 630-910-5045.

Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje, Naujų metų naktį bus „Tarytum pasakoje...“ Surtikimą rengia Lietuvių dailės muziejus. Informacijos teikiama telefonais: 708-361-5128 ir 847-831-2813.

Pal. Jurgio Matulaičio misijos visuotinis narių susirinkimas, valdybos rinkimai ir finansinė ataskaita bus 1998 m. sausio 4 d., 12 val.

Iki 1998 m. sausio 11 d. Lietuvių dailės muziejuje Lemonte veiks Romo Viesulo litografijų ir Algimanto Kezio nuotraukų paroda. Visi kviečiami atsilankyti.

Klemensas Matkevičius jau keleri metai dosniai remia ateitininkų veiklą. Šiemet jis taip pat atsiuntė 1,000 dol. auką Ateitininkų Federacijos fondui.

Knyga — geriausia dovana Kaledoms arba bet kuria kita proga! Atvykite į „Draugą“ ir pasirinkite dovaninių knygų savo artimiesiems.

Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje Kaledų nakties — Piemenėlių — Mišios bus gruodžio 24 d., 11 val. vak. Nuo 10:30 val. vak. misijos choras giedos kaledines giesmes. Kaledų dieną Mišios bus įprastu sekmadienio laiku: 9 ir 11 val. ryte.

ATEITININKŲ ŠEIMOS KŪČIOS

Čikagos ateitininkai Kūčias švęs sekmadienį, gruodžio 21 d., Jaunimo centre. 1 val. p.p. šv. Mišios; 2 val. tradicinė vakariene ir bendras giesmių giedojimas. Registruotis pas V. Žadeikienę, tel. 708-424-4150. Visus kviečia studentai ateitininkai.

ŠAKIEČIŲ KLUBO VEIKLA

Šakiai iš mažo sodžiuko išaugo į didmiestį ir pasidarė zanavykų sostinė penkiolikto šimtmečio pabaigoje. Prie Gelgaudiškio girios ir Siesarties upės 15 km nuo Nemuno apsigyveno keletas gyventojų, jų tarpe trys broliai Šakaičiai. Pagal gyventojų daugumą, kaimelis buvo pavadintas Šakaičių kaimu. Apie šešiolikto šimtmečio pabaigą prasidėjusi miško prekyba priviliojo žydų kilmės žmones, kurie gausiai įsikūrė, išpirkto namus ir nuo to laiko jau buvo miestas, vadinamas Šakiai.

Čia už jūrų marių, toli nuo tėvynės, 1937 metais Cicero mieste įsteigtas Šakiečių zanavykų klubas palaikyti ryšius tarp čia gyvenančių šakiečių. 1970 metais klubas priėmė naujus įstatus, kurių pirmas paragrafas sako: ugdyti ir palaikyti lietuvių kultūrinę bei labdarinę lietuviškas institucijas. Nepamiršti tėvynės reikalų.

Užbaigdami renginių sezoną, šakiečiai rinkosi į Vytauto Didžiojo šaulių namus metiniam susirinkimui, kurį 1 val. p.p. atidarė pirm. Emma Balzerienė, sveikindama dalyvius pasidžiaugė, kad toks gražus būrelis dalyvauja. Perskaitė tai dienai pritaikytą dienotvarkę, kuri gausių rankų plojimu buvo priimta. Vienos minutės susikaupimu pagerbti mirusieji: Juozas Vasiukevičius, garbingai išdirbęs klubo sekretorium 29 metus, šių metų liepos 2 d., Aukščiausiojo pašauktas, paliko šį pasaulį. Pranas Sideravičius, sulaukęs 96 metų, apledo šį pasaulį. Mirusieji pagerbti mi-

Čikagos Šakiečių klubo sekretorė Jean Baniene su vyru Albinu pjausto tortą 45 m. vedybų sukakties proga. Jie savo sukaktį šventė klubo narių metiniame susirinkime lapkričio 19 d. Nuotr. E. Šulaitis

nutės susikaupimu, o artimiesiems valdybos ir narių pareikšta nuoširdi užuojauta. Pablogėjus Vasiukevičiaus sveikatai, per pusmetinį susirinkimą gegužės 14 dieną sekretoriaus pareigas perdavė naujai sekretorei Jean Banienei. Apie šį įvykį yra rašęs Ed. Šulaitis.

Valdybos pranešime pirm. pasidžiaugė, kad Derliaus šventė labai gerai pasisekė. Padėtis dar pagerėjo, kada Osvaldas ir Elytė Šneideriai prisidėjo su 40 svečių švesti vedybinę sukaktį. Ilgai nelaukus, muzikantas su dainininke sugiedojo Ilgiausią metų, po to buvo valsas, į kurį išijungė visi — sukosi muzikos sukury. Dėkojame renginių vadovėi Marthai Naujokienei ir padėjėjoms S. Balzerienei, R. Petrauskienei, Anelei Ramanauskienei, J. Skamienai ir Genei Pevoris. Jos taip gražiai tvarkingai aptarnavo svečius, nepalikdamos nei vieno alkaną. Maloniai sutiko svečius, iš viso 127, Jean Baniene ir Jonas Krumplys. Stalus papuošė Ramanauskienė ir Balzerienė. Laimėjimams bilietėlius išplatino St. Rudokienė su Ramanauskiene ir Benešiene su Čičeliu. Dovanas paskirstė Navardauskas, St. Rudokienė ir Ramanauskienė. Barą aptarnavo Janė Skamienė. Visiems aukotojams, spaudai, radijų vedėjams, kas tik prisidėjo prie šio renginio, lietuviškas aciu. Nepamiršta paskirti aukas: „Draugui“, Draugo fondui, „Margučio II“ radijui, Šluto radijui, Lapo News Radio, BALFui, Šakių Invalidų klubui. Žurnalistui Ed. Šulaitis pasiūlymas aukoti 100 dol. Šakių „Draugui“ patvirtintas — 505 dol.

Taip viską begvildendami, priėjimo valdybos rinkimus: valdyba liko vienbalsiai rankų plojimų perrinkta dviems kadencijoms 1998 ir 1999 metams. Valdybą sudaro: Emma Balzerienė pirm., Emilija Betušienė vicepirm., Jean Baniene sekr., Alex Navardauskas izd., Janė Skamienė fin. sekr., Martha Naujokienė renginių vadovė. Revizoriai Jonas Krumplys pirm. ir Sue Cheplys. Planas 1998 metams: pusmetinis susirinkimas gegužės 14 dieną, derliaus šventė spalio 11 d., metinis susirinkimas gruodžio 3 d. Nario mokeskis 3 dol. Narys, patekęs ligoninėn taisyti sveikatą, gaus 15 dol. dovanelę. Mirus nariui, perkama gėlių vainikas 50 dol. vertės, arba pageidaujant, tą sumą išmokėti pinigais. Visą aptarus, pirm. pakvietė prie vaišių. Linkime nariams sveikų turtingų Naujų, 1998 metų.

Simas Jokubaitis: linksmų šv. Kaledų švenčių ir laimingų 1998 m. proga sveikinu gimines, draugus ir pažįstamus. Linkiu kuo geriausioje nuotakoje Kaledas praleisti, o Naujuose metuose visiems geros sveikatos, sėkmės gyvenime ir darbuose.

Vanda ir Liuba Bichnevičiai nuoširdžiai sveikina savo draugus ir pažįstamus šv. Kaledų bei Naujųjų metų proga.

Elena ir Vytautas Vidugiriai iš Rancho Palos Verdes, CA, visus savo draugus, pažįstamus ir bendradarbius sveikina švenčių proga. Teatneša šventos Kaledos tyro džiaugsmo, o Naujieji metai — stiprybės ir laimės.

Aldona Drukeiniene iš Floridos nuoširdžiai sveikina visus savo gimines, draugus bei pažįstamus šv. Kaledų ir Naujų metų proga, linkėdama malonių švenčių ir sveikų ateinančių metų.

Adelė T. Puleikienė, Lemont, IL, sveikina savo gimines, draugus, pažįstamus, geradarius čia ir Lietuvoje ir linki visiems malonių, linksmų švenčių Kaledų ir laimingų 1998 metų. Tegul gimes Kodikėlis stiprina visus, suteikia sveikatos. Vietoj Kaledų sveikinimų skiriu spaudai 50 dol.

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

Mieliems lietuviams — „Draugo“ skaitytojams
Lai šv. Kaledų šventės atneša į Jūsų namus ramybę, santarvę ir džiaugsmą! Lai visos Naujųjų metų dienos būna prasmingos, kupinos gerų darbų, giedros nuotaikos, šviesių viltelių!

Dr. Laima Andrikenė
Lietuvos Respublikos Europos reikalų ministrė, Seimo narė

Mieli Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai ir Lietuvos bičiuliai,

Kaledų proga man didelis džiaugsmas ir garbė sveikinti Jus, kurių tikėjimas ir nenulstantis rūpestis Lietuva ilgus dešimtmečius palaikė tautos dvasią, o dabar remia ir skatina greitus mūsų krašto žingsnius viltingų permainų keliu.

Tegul ir toliau čia, lietuvių svetingai priglobusioje Amerikoje, Lietuvą garsina jos užaugintų žmonių talentas, darbštumas ir meilė savo protėvių kraštui.

Tegul išaušęs Kaledų rytas suteikia Jums naujų jėgų, nu-teikia sutarimo ir ramybės dvasia. Teaplenkia Jus kasdienybės rūpesčiai ir teišpildo Jūsų asmeninės viltys, sėkmė telydi Jūsų darbus ir sumanymus.

Stasys Sakalauskas
Lietuvos Respublikos Nepaprastasis ir igaliotasis ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose

Mielieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Šeimos nariai, brangūs tėvynės Lietuvos sesės ir broliai

Kai žemėje ir širdyje skamba šventiškos giesmės, kai Kaledų šviesi žvaigždė mus veda vilties ir ramybės takais, mums proga akimirksniui susikaupti prie Kūčių stalo, apžvelgti nueitą kelią, įvertinti nugalėtus sunkumus ir, pasirošius naujiems lietuvių išlaikymo uždaviniais, tiesi gaires į ateitį.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba Jums linki naujo ryto, sėkmės ir išvėrmės, užtikrinant Lietuvai ir lietuviui išvijoje šviesesnę rytojų!

Vytautas Kamantas, Rimas Baliulis, Tomas Bartusevičius, Danutė Čornij, Regina Kučienė, Rasa Kurienė, Milda Lenkauskienė, kun. Edis Putrimas, Algis Ruginius, Audrius Šileika, prof. dr. Vytis Viliūnas, Gabrielius Zemkainis, Horstas Žibas — 505 dol.

Simas Jokubaitis: linksmų šv. Kaledų švenčių ir laimingų 1998 m. proga sveikinu gimines, draugus ir pažįstamus. Linkiu kuo geriausioje nuotakoje Kaledas praleisti, o Naujuose metuose visiems geros sveikatos, sėkmės gyvenime ir darbuose.

Suvalkiečių draugijos Čikagoje valdyba kartu su nariais sveikina „Draugo“ vyr. redaktore ir kitus darbuotojus, linkėdama džiaugsmingų šv. Kaledų ir kad Naujieji, 1998 metai neštų Jums asmeninę laimę ir sveikatą, o Jūsų gerus spaudos darbus telydi Aukščiausiojo palaime. Ta proga per izdininką Alex Navardauską siunčia 50 dol. spaudos reikalams ir 50 dol. Draugo fondui.

Vanda ir Liuba Bichnevičiai nuoširdžiai sveikina savo draugus ir pažįstamus šv. Kaledų bei Naujųjų metų proga.

Elena ir Vytautas Vidugiriai iš Rancho Palos Verdes, CA, visus savo draugus, pažįstamus ir bendradarbius sveikina švenčių proga. Teatneša šventos Kaledos tyro džiaugsmo, o Naujieji metai — stiprybės ir laimės.

Aldona Drukeiniene iš Floridos nuoširdžiai sveikina visus savo gimines, draugus bei pažįstamus šv. Kaledų ir Naujų metų proga, linkėdama malonių švenčių ir sveikų ateinančių metų.

Vytautas ir Staselė Paulioniai apgailestauja, kad ligos ir kitokios negalios sukliudė jiems sveikinti savo artimuosius gražiomis šimtenėmis „Draugo“ kalėdinėmis atvirutėmis. O labai norėjosi palinkėti jiems visiems tyro Kristaus Gimimo šventės džiaugsmo, geros sveikatos bei sėkmingo jų užmojų išsilydymo ateinančiuose, 1998 metuose. Spaudai paremti jungiame savo kuklią 100 dol. paramą.

Liudas ir Irena Kirkai iš Palos Hills, IL, šv. Kaledų ir Naujų metų proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus, linki stiprybės, sveikatos ir Dievo palaimos. Vietoj atviručių siunčia 75 dol. auką „Draugui“.

Valerija Žadeikienė sveikina savo mieluosius gimines, draugus ir artimuosius Kristaus Gimimo šventėje, linkėdama tyro džiaugsmo ir gausios Dievo palaimos Naujuose metuose!

Bronė Madeikienė sveikina gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdama džiugių šv. Kaledų ir sveikų, laimingų Naujųjų metų!

Zarasiškių klubo valdyba sveikina vyr. „Draugo“ redaktore ir visus spaudos darbuotojus, linkėdama linksmų Kaledų, o sveikata, laimė ir džiaugsmas telydi per visus 1998 metus. Atsidėkodami už gražius skelbimus, per pirm. Alex Navardauską siunčia 50 dol. Draugo fondui ir 50 dol. spaudos reikalams.

Illinois Lietuvių respublikonų lyga siunčia geriausius linkėjimus šv. Kaledų proga visam „Draugo“ štabui ir linki kuo sėkmingiausių 1998 metų. Dėkingi už gražų bendradarbiavimą, prie linkėjimų pridėdame Draugo fondui papildomą 50 dol. įnašą.

Regina ir Vincas Vaitkai, New Buffalo, MI, švenčių proga sveikina savo draugus bei pažįstamus ir Naujiems metams linki visiems sveikatos, laimės, džiaugsmo. Vietoj kortelių skiria auką „Draugui“ paremti.

Niuta ir Gedas Kaunai iš Kalifornijos sveikina visus savo draugus ir pažįstamus Kaledų bei Naujųjų metų proga, linkėdami, kad visi skaitytų „Draugą“, nes kitaip nežinotų, kad mes juos sveikinam!

Petras Jadviršis sveikina gimines ir draugus šv. Kaledų ir Naujųjų metų proga, linkėdamas visiems geros sveikatos.

Maironio lit. mokyklos Lemonte mokytojų padėjėjai, pasirošę krauti sunkias dėses su dovanomis Lietuvos našlaičiams, pasiūstas per „Saulutę“, Lietuvos vaikų globos būrelį. Iš kaires: Arūnas Karalis, Tadas Mikuzis, Šarūnas Skadas.

SKELBIMAI

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paraminė, per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje, aukoj: Po \$25 Kasparas Vaišvila; Kun. Alfredas Velius. Po \$20 V. Šepetienė; Algimantas ir Virginija Gureckai; Frank ir Marie Radis. Dėkodami visiems rėmėjams, kviečiame visuomenę remti lietuvišką švietimą Maž. Lietuvoje aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL. 60540-7011. (sk.)

x TRANSPAK įstaiga Lemonte švenčių metu bus atidaryta tik sekmadieniais — 8:30 - 1 v. p.p. Tel. Lemonte 1-630-257-0497. (sk.)

x TALMAN DELICATES-SEN 2624 W. 69 St. Chicago, IL 60629 Tel. 773-434-9766. Priimame užsakymus, kū- cioms, Kaledoms. Įvairūs zuvies patiekalai * Tortai * Šližikai * Koldūnai su mėsa, grybais, varške * Kiti lietuviški valgiai. Siunčiame U.P.S. (sk.)

x Namams pirkti paskolos duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuoširdžiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747. (sk.)

JAV LIETUVIAI UŽ ANDRIUKAITĮ

Balsuojant už Lietuvos Prezidentą, reikėtų balsuoti už kandidatą — asmenį, nusipelnusį Lietuvai su geriausia praetimi ir geriausia dabartine programa.

Toks asmuo yra dr. Vytenis Andriukaitis, lietuvių Sibiro tremtinio sūnus, rezistentas prieš bolševikinį okupantą, politikas šešerius metus atstovavęs Lietuvos Socialdemokratų partijos programą dabartiniam atsikūrusios Lietuvos parlamentui, pasisakantis už socialinės demokratijos įgyvendinimą Lietuvoje, pasiremdamas dr. Vinco Kudirkos, prez. Kazio Griniaus ir prof. Stepono Kairio darbais Lietuvoje.

Rinkimų metu balsuokite už jaunesnės kartos atstovą dr. Vytenį Andriukaitį. Norintieji prisidėti auką, čekius rašykite: Dr. Jonas Valaitis, Lietuviai už Andriukaitį, ir siųskite šiuo adresu: Dr. Jonas Valaitis 5204 Ellington Western Springs, IL 60558